

THE SARUM RITE
Breviarium Sarisburiense cum nota.

Tome B.
Fasciculus 6.
Pagine 263-340.

Proprium de tempore.
In vigilia natalis Domini.
In die nativitatis Domini.

Edited by William Renwick.

HAMILTON ONTARIO.
THE GREGORIAN INSTITUTE OF CANADA.
MMVIII.

The Sarum Rite is published by The Gregorian Institute of Canada/L'Institut grégorien du Canada, c/o School of the Arts, McMaster University, 1280 Main Street West, Hamilton, Ontario, Canada L8S 4L8. The Gregorian Institute of Canada is affiliated with the School of the Arts, McMaster University.

The Sarum Rite is distributed over the internet through .pdf files located at: www.sarum-chant.ca

This document first published January 1 2008.
Revised July 2008, February 2011, July 2022.

All rights reserved. This publication may be downloaded and stored on personal computers, and may be printed for purposes of research, study, education, and performance. No part of this publication may be uploaded, printed for sale or distribution, or otherwise transmitted or sold, without the prior permission in writing of the Gregorian Institute of Canada.

The Gregorian Institute of Canada/L'Institut grégorien du Canada is a charitable organization registered by the Federal Government of Canada.

www.gregorian.ca

© The Gregorian Institute of Canada, 2008.

¶ *In vigilia natalis Domini.*

Ad matutinas.

AS:42; 1519:47r; 1531:25r.

1084. Invit.
IV. i.

O- di- e * sci- é- tis qui- a vé- ni- et Dó- mi-
nus. †Et ma- ne vi- dé- bi- tis gló- ri- am e- jus.

Ps. Ve- ní- te. 13.*

¶ *Hoc invitatorium dicatur a solo clerico de ij. forma nisi dominica evenerit.*

Hymnus. Verbum supérnum. 39.

Super nocturnum antiphone et psalmi illius ferie.

℣. Constántes estóte.

℟. Vidébitis auxiliúm Dómini super vos.

Lectio sancti Evangelii secundum Mattheum 1. [18.]

IN illo tēpore. Cum esset desponsata mater Jesu Maria Joseph : antequam convenirent inventa est in utero habens de Spiritu Sancto. Et reliqua.

Omelia Origenis.

Que fuit necessitas ut desponsata esset mater Jesu Maria Joseph : nisi propter ea quatenus hoc sacramentum diabolo celaretur et ille malignus fraudis commenta adversus desponsatam virginem nulla penitus invenisset ? Vel ideo fuit desponsata Joseph : ut nato infanti vel ipsi Marie curam videretur gerere Joseph : sive in Egyptum iens vel inde denuo rediens. Ideo fuit desponsata Joseph :

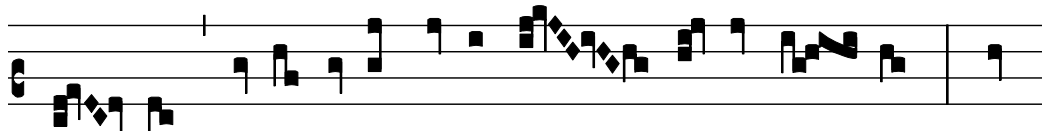
non tamen in concupiscentia juncta. Mater inquit ejus, Mater immaculata, Mater incorrupta, Mater intacta. Mater [25v.] ejus. Cujus ejus ? Mater Dei Unigeniti Domini et Regis omnium : Plasmatoris et Creatoris cunctorum. Illius qui in excelsis est sine matre : et in terris est sine patre. Ipsius qui in celis secundum deitatem in sinu est Patris : et in terris secundum corporis susceptionem in sinu est matris. O magne admirationis gratia, o inenarrabilis suavitas, o ineffabile magnumque sacramentum. Ipsa eademque virgo, ipsa et Mater Domini, ipsa genitrix, ipsa ejus ancilla et plasmatio ejus, ipsa que genuit.

AS:42; 1519:47r; SB:clvii.¹

1. Resp.
VII.

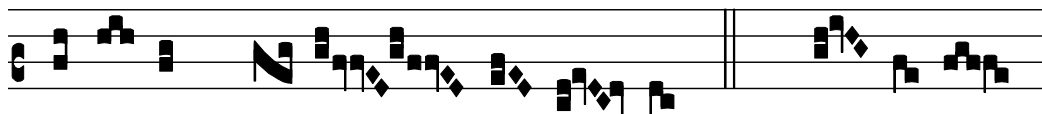

Ancti-fi-cami-ni * ho-di-e et esto-te pa-

7594.

ra-ti qui-a di-e crasti-na vi-de-bi-tis. †Ma-

7594a.

jestá-tem De-i in vo-bis. ✠. Ho-di-e

sci- é-tis qui- a vé-ni- et Dómi- nus : et ma-ne vi-dé-
 bi- tis. †Ma-jestá- tem.

Lectio ij.

Quis unquam ista audivit, quis vidit talia ? Quis hoc excogitare potuit ut virgo mater esset, intacta generaret, que et virgo permansit et genuit ? Sicut enim quondam rubus comburi videbatur et ignis eum non tangebat, et sicut tres pueri in camino inclusi habebantur : et tamen eos non ledibat incendium, nec odor fumi erat in eis : vel quemadmodum Danieli intra lacum leonum incluso : claustris non apertis allatum est ei prandium ab Abacuch : ita et hec sancta Virgo genuit Dominum : sed intacta permansit. Mater effecta est : sed virginitatem non amisit. Genuit infantem : et ut dictum est virgo permansit. Virgo ergo genuit : et virgo permansit. Mater Filii facta est : et castitatis sigillum non perdidit. Quare ? Quia

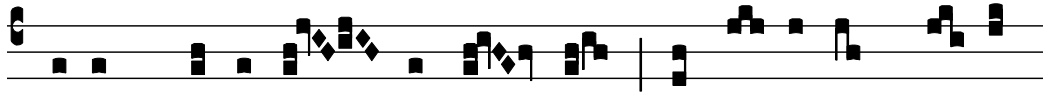
non homo iste tantum qui videbatur : sed Unigenitus erat Deus qui in carnem advenerat. Nec subito carnaliter genitus est : sed perfecta Deitas in corpore venit. Integer ergo et indivisus Deus in humano advenit vel genitus est corpore : quique Deus et Dominus figuram servi suscepit. Non enim pars Unigeniti venit in corpore : nec seipsum divisit ut dimidius esset apud Patrem, et dimidius esset in Virgine : sed totus apud Patrem, et totus in Virgine. Totus in sinu Patris, et totus in humano corpore. Non relinquens superna, venit querere terrena. Que in celis sunt conservans : et que in terris sunt salvans. Ubique omnipotens : incissus, indivisus, hic sanctus unigenitus Deus.

AS:43; 1519:47v; 1531:25v.²

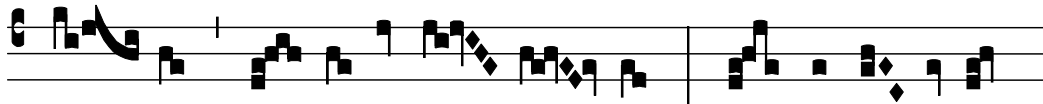
2. Resp.
VIII.

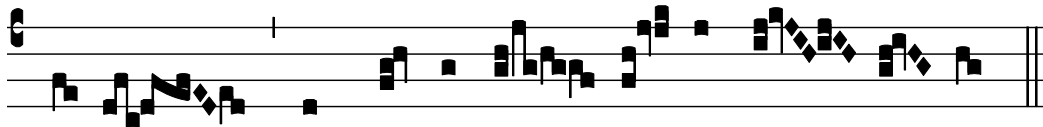
Onstán-tes * estó-te vi-dé- bi-tis auxí-

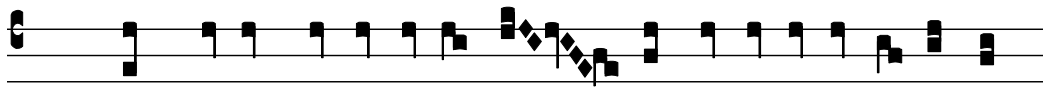
li- um Dómi-ni su- per vos : Ju-dé- a et Hie- rú-

sa- lem no- lí- te ti- mé- re. †Cras egre- di- é-

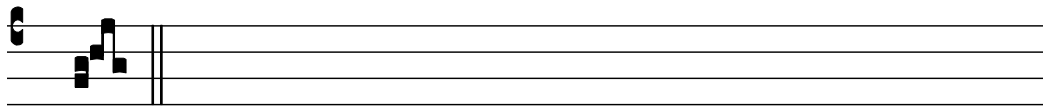
mi- ni, et Dó- mi- nus e- rit vo- bís- cum.

∅. Vos qui in púlve- re es- tis, expergiscími- ni et lau-

dá- te : ecce Dómi- nus vé- ni- et cum sa- lú- te.

†Cras.

6328.

6328a.

Lectio iij.

SI enim hoc verbum humanum
et corporale immissum in
auribus plurimorum non dividitur per

singulos : ut pars in alio, et pars sit
iterum in alio sed in omnibus
integrum et plenum habetur, ut in

unoquóque totum sit : quanto magis Verbum Dei unigénitus ubíque totus est : et in celo et in terra, et apud Patrem et in Vírgine. Et non divíditur (ut dictum est) neque scínditur, neque in partes efficitur : sed totus totum tenet, totum implet, totum illústrat et possídet. Hujus ítaque unigéniti Dei díctur hec mater Virgo María : digna digni, immaculáta sancti,³ una uníus, única únici. Nec enim alter unigénitus super terram venit : aut ália virgo unigénitum génuít. In his ómnibus que dicta sunt : desponsáta légitur mater ejus María. Et ait, Invénta est in útero habens. Cui invénta, aut a quo invénta est ? Primo ab ángelis custodiéntibus eam, protegéntibus eam, conservántibus

eam : vel ejus beatíssimam ánimam ad honórem illíus qui ab ipsa generándus erat. Dehinc invénta non incóngrue putabátur ab ipso beáto Joseph sancto et justo : qui pene licéntia maritali licet eam non contíngeret : futúre tamen ut putabátur uxóris ómnia nóverat. Joseph autem vir ejus (inquit) cum esset homo justus, et nollet eam tradúcere. Virum appellávit, contra Judeórum pravitátem : ut advérsus Vírginem non sevirent. Proptérea et desponsáta fuit ipsi Joseph, ut supra dictum est. Si enim non fuísset desponsáta Joseph : ómnium bonórum incredíbiles et inimíci Judéi lapídibus eam occidíssent. Ideo virum ejus hic eum Evangelísta appellávit.

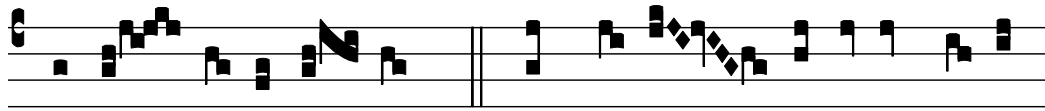
AS:43; 1519:47v; 1531:25v.⁴

6393. 3. Resp. VIII.

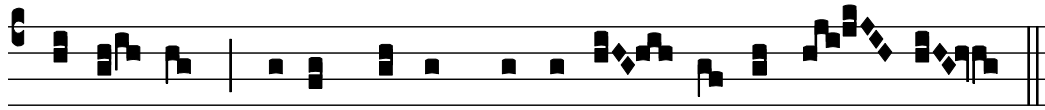
E il-la * oc- cúl- ta ha- bi- ta- ti- ó- ne
 su- a egrés- sus est Fí- li- us De- i : descéndit. †Vi-
 si- tá- re et conso- lá- ri om- nes. ‡Qui e- um de to- to cor-

In vigilia natalis Domini.

6393a.

de de- si-de-rá- bant. ⁊. Ex Sy- on spé-ci- es de-có-

ris e- jus : De- us noster ma-ni-fés- te vé-ni- et.

†Vi-si- tá-re. ⁊. Gló-ri- a. 95*. ‡Qui.

Non dicitur Te Deum.

[*Ante laudes.*]

Versus. Crástina die delébitur iniquitas terre.

⁊. Et regnábit super nos salvátor mundi.

☩ *In laudibus.*

AS:43; 1519:48r; 1531:26r.

1. Ant.
VIII.i.

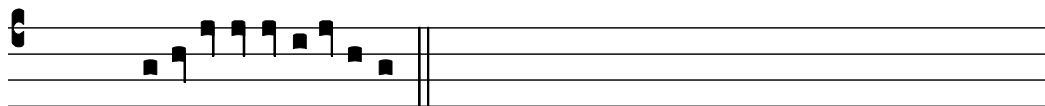
Udé- a * et Hie-rú-sa-lem no-lí-te timé-re,

3511.

[26r.]

cras egre-di-émi-ni : et Dómi-nus e-rit vo-bíscum.

*Ps. Miserére. (l.) [173]. Et ceteri psalmi illius ferie. Et si dominica fu-
erit, tunc dicatur ps. Dóminus regnávit. (xcij) [45]. sicut in aliis dominicis*

precedentibus.

AS:43; 1519:48r; 1531:26r.

3119. 2. Ant. VIII.ii.

O-di- e sci- é- tis * qui- a vé- ni- et Dómi- nus : et
ma- ne vi- dé- bi- tis gló- ri- am e- jus. *Ps.* Amen.

AS:43; 1519:48r; 1531:26r.

1940. 3. Ant. IV.iv.

Rás- ti- na di- e de- lé- bi- tur * i- níqui- tas terre : et
regná- bit su- per nos salvá- tor mundi. *Ps.* Amen.

AS:43; 1519:48r; 1531:26r.⁵

4400. 4. Ant. IV.viii.

Rop- ter Sy- on * non ta- cébo : donec egre- di- á- tur
ut splendor justus e- jus. *Ps.* Amen.

Si vigilia nativitatis Domini in sabbato contigerit, non dicitur ant. Propter Syon. super canticum : sed ant. Expectetur. cum psalmo Audíte celi. et in illo anno omnino pretermittatur ant. Propter Syon. Sed quacun- que alia feria contigerit, ant. Propter Syon. super cantica dicetur.

AS:43, pl. m.; 1519:48v; 1531:26r.⁶

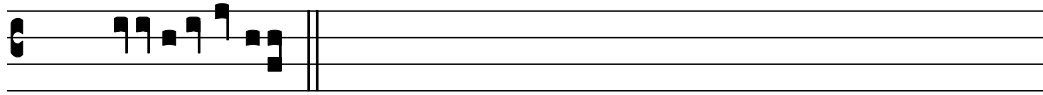
4. Ant.
IV.v.

X-pecté-tur si-cut plú-vi- a * e-lóqui- um Dómi-ni :

et descéndet si-cut ros su-per nos De-us noster.

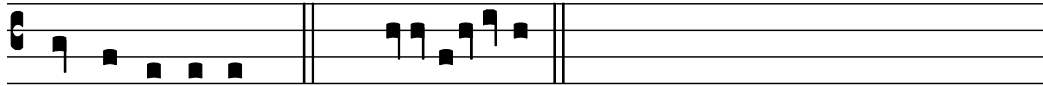
Ps. Audíte celi. (*Deut. xxxij.*) [305].

AS:44; 1519:48v; 1531:26r.⁷

5. Ant.
VIII.ii.

Rásti-na * e-rit vo-bis sa-lus : di-cit Dómi-nus De-us

ex-ercí-tu-um. *Ps.* Laudáte. (*cxlviij.*) [49]. [*usque ad cl. sub uno Glória Patri.*]

Capitulum. *Esaie* 62. [I.]

Propter Syon non tacébo, et
propter Hierúsalem non qui-
éscam : donec egrediátur ut splendor

justus ejus : et salvátor ejus ut lampas
accendátur.

Hymnus. *Vox clara.* 67.

℣. Hódie sciétis quia véniet Dóminus.

℟. Et mane vidébitis glóriam ejus.

AS:44; 1519:48v; 1531:26r.⁸

2000. Ant. VIII.i.

Um es-set * desponsá- ta ma-ter Je- su Ma-rí- a
 Jo-seph : ántequam con-ve- ní- rent invénta est in
 ú- te-ro ha-bens, quod e- nim in e- a na- tum est, de
 Spí-ri-tu Sancto est al-le-lú-ya. Ps. Benedíctus. 68*.

Oratio.

Deus qui nos redemptionis
 nostre ánnua expectatióne le-
 tíficas : presta ut unigénitum tuum
 quem Redemptórem leti suscipimus,

veniéntem quoque júdicem securi
 videámus, Dóminum nostrum Jesum
 Christum Fílium tuum. Qui tecum
 vivit et regnat.

[V̄.] Dóminus Vobiscum. [R̄.] Et cum spíritu tuo.]

Puer hebdomadarius dicat Benedicámus Dómino. 17.

Hec precedens oratio dicatur ad matutinas et ad alias horas hujus diei et etiam ad j. vespervas.

Non dicantur preces nec fiat genuflectio ad has matutinas nec ad alias horas [hujus]⁹ diei.

Non dicantur matutine de sancta Maria hac die in conventu : nec ab hinc usque ad octavas sancti Stephani.

Nulla fit memoria ad has matutinas si dominica [non]¹⁰ fuerit, nisi tantum de omnibus sanctis scilicet ant. Ecce Dóminus véniet. V̄. Ecce apparébit Dóminus.

Oratio. Consciéntias nostras. 24.

Non dicitur ps. Ad te levávi. ad has matutinas nec ab hinc usque ad inceptionem

hystorie Dómine ne in ira.

¶ *Ad Primam.*

Ant. Judéa et Hierúsalem. 268.

Psalmi. Deus in nómine tuo. (*liij.*) [95]. Beáti immaculáti. (*cxviii. j.*) [96]. Retribue. (*cxviii. ij.*) [97]. Glória.

Ant. Glória tibi Trínitas. [100].

Ps. Quicúnque vult. [100].

Cap. Dómine miserére. [105].

R̃. Jesu Christe. *cum* Allelúya. [105] *vel* [107].

Ṽ. Qui sedes. *Et dicatur cum* Allelúya. *quotidie infra octavas usque ad octavas epyphanie et in ipsis octavis, et iste versus Qui sedes. hac die tantum dicitur.*

¶ *Hoc etiam generaliter fit per totum annum : quod quotienscunque dicuntur R̃. super horam cum Allelúya, R̃. Jesu Christe. debet precedere cum Allelúya.*

*Preces &c. que ad primam pertinent : absque prostratione compleantur.*¹¹ [111].

Si non fuerit dominica dicatur cantus ferialis, et in vigilia epyphanie super R̃. Jesu Christe. [109].

Si hec vigilia in dominica evenerit hoc modo dicitur [hora]¹² prima.

*Super hymnum Jam lucis. dicitur idem cantus qui in dominica precedente.*¹³ [59].

Ant. Judéa et Hierúsalem. 268.

Ps. Deus in nómine tuo. (*liij.*) [95]. [*ps.* Beáti immaculáti. (*cxviii. j.*) [96]. *ps.* Retribue. (*cxviii. ij.*) [97].]¹⁴

Ant. Te jure. [99].

Ps. Quicúnque vult. [100].

Cap. Regi seculórum. [104].

R̃. Jesu Christe. *cum* Allelúya. [105].

*Cetera ut supra [in psalterio].*¹⁵

¶ *Ad omnes horas dicantur cantus feriales super hymnum*¹⁶ *si dominica non fuerit.*

¶ *Ad iij.*

Antiphona super psalmum incipiat ab aliquo clerico de ij. forma ex parte chori et ita cetera antiphone ad ceteras horas discurrant per ordinem.

Ant. Hódie sciétis. 269.

Ps. Legem pone. (cxviiij. iij.) [132].

Cap. Propter Syon. 270.

Responsorium dicatur in ij. forma a clerico proximo illi qui antiphonam incepit, et ad ceteras horas dicantur ℞. in eadem forma.

1519:49r; BL-52359:29r; 1531:26r.¹⁷

600405. Resp. VI.

Onstántes estó-te. †Alle-lú-ya al-le-lú-ya. ij.

600405a.

℞. Vi-dé-bi-tis auxí-li-um Dómi-ni : su-per vos. †Alle-

lú-ya. ℞. Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i Sancto.

Constántes.

℞. Crástina die¹⁸ erit vobis salus.

℞. Dicit Dóminus Deus¹⁹ exercítuum. *sine* Allelúya.

¶ *Sciendum est quod omnia Responsoria versuum²⁰ sine Allelúya. dicantur per totum annum extra tempus pasche nisi post versum Verbum caro. 305. et post versum Dóminus regnávít. [54]. [in dominicis].²¹*

Oratio. Deus qui nos redemptiónis. 271.

¶ *Ad sextam.*

Ant. Crástina die. 269.

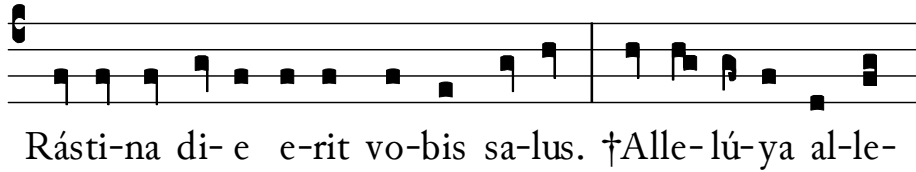
Ps. Defecit in salutáre. (cxviiij. vj.) [141].

Capitulum. Esaie. 62. 2.

<p>¶ Idébunt gentes justum tuum, et cuncti reges ínclitum tuum : et</p>	<p>vocábitur tibi nomen novum : quod os Dómini nominávít.</p>
---	---

1519:49r; BL-52359:29r; 1531:26r.²²

Resp.
VI.

600428.

Rásti-na di-e e-rit vo-bis sa-lus. †Alle-lú-ya al-le-

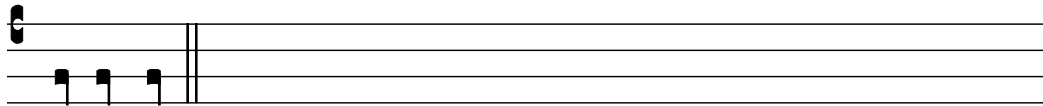

600428c.

lú-ya. ij. V̇. Di-cit Dómi-nus De-us ex-ercí-tu-um. †Alle-

lú-ya. V̇. Gló-ri-a Pa-tri et Fí-li-o : et Spi-rí-tu-i Sancto.

Crásti-na.

V̇. Hódie sciétis quia véniet Dóminus.

Ṙ. Et mane vidébitis glóriam ejus.

Oratio ut supra. 271.

¶ *Ad ix.*

Ant. Crástina erit. 270.

Ps. Mirabilia testimónia tua. (cxviiij. ix.) [150].

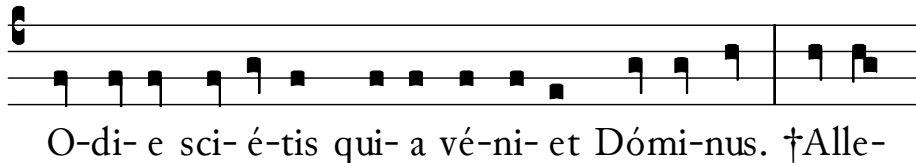
Capitulum. *Esaie* 62. [4.]

Non vocáberis ultra derelicta, et
terra tua non vocábitur ámplius
desoláta : sed vocáberis volúntas mea

in ea, et terra tua inhabitábitur. [Ṙ.
Deo grátias.]²³

1519:49v; 1531:26r.

Resp.
VI.

6865.

O-di-e sci-é-tis qui-a vé-ni-et Dómi-nus. †Alle-

In vigilia natalis Domini.

6865a.

lú-ya al-le-lú-ya. ij. V. Et ma-ne vi-dé-bi-tis gló-ri- am e-jus.

†Alle-lú-ya. V. Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i

Sancto. Hó-di- e.

V. Constántes estóte.

R. Vidébitis auxiliám Dómini super vos.

[26v.] *Si hec vigilia nativitatis Domini in sabbato contigerit, jejunia iij. temporum non in ipsa ebdomada sed in precedenti erunt. Si autem hec vigilia in dominica evenerit [: Invitatorium de vigilia erit scilicet Hódie sciétis. Deinde]²⁴ totum servitium fiat de dominica usque ad versum iij. nocturni qui erit Constántes estóte. ante pronunciationem evangelii preter invitatorium quod erit de vigilia scilicet Hódie sciétis. Deinde vero totum de vigilia dicatur et post primam collectam que erit de vigilia [scilicet]²⁵ post psalmum Benedictus. fiat memoria de dominica tantum sed nulla memoria de sancta Maria nec etiam matutine de ea dicantur in conventu neque memoria de omnibus sanctis. Invitatorium tantum erit de vigilia scilicet Hódie sciétis.*

263.

¶ *Adj. ant. Judéa et Hierúsalem. 268.*

Antiphone, capitula, V. R. et collecte super omnes horas de vigilia erunt cum oratione de vigilia predicta et nichil de dominica.²⁶

Missá vero dominicalis in capitulo post primam ante tertiam et ante processionem dicatur. Et missa de vigilia dicatur post sextam in choro ad autenticum altare cum Allelúya. V. Crastina. [Missal:8o.] Sequentia. Jubilémus. [Missal:7o.]

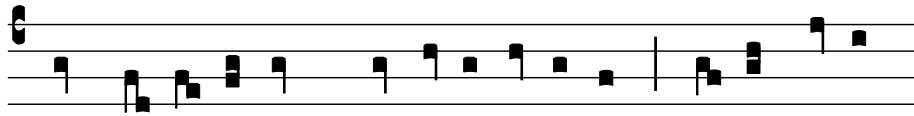

¶ *In vigilia nativitatis Domini.*²⁷

Ad j. vesperas.

1. Ant. VIII.i.

AS:44; 1519:49v; 1531:26v.

4657.

Ex pa-cí-fi-cus * magni-fi-cá-tus est : cu-jus vultum

de-sí-de-rat u-ni-vér-sa terra. *Ps.* Laudáte púeri. (cxij.) [313].

Hac die episcopus vel decanus antiphonam incipiat, excellentior persona alterius partis chori post illum qui exequitur officium illius diei : secunda ab alio excellentiore incipitur : et ita discurrunt singule antiphone personarum dignitate.

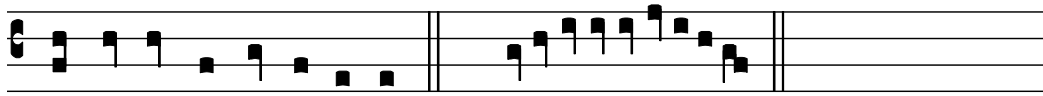
AS:44; 1519:49v; 1531:26v.

2. Ant.
VII.i.

3670.

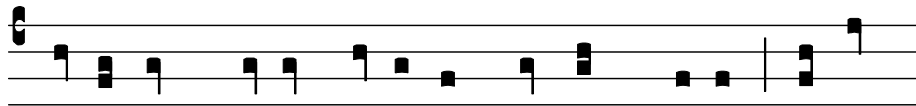

Agni-fi-cá-tus * est Rex pa-cí-fi-cus su-per omnes

re-ges u-ni-vérse terre. *Ps.* Laudáte Dóminum omnes. (*cxvj.*)
 [320].
 AS:45; 1519:50r; 1531:26v.²⁸

4834. 3. Ant.
 VIII.i.

Ci-tó-te * qui- a prope est regnum De- i : amen

di-co vo-bis qui- a non tardá-bit. *Ps.* Lauda ánima. (*cxlv.*) [354].

AS:45; 1519:50r; 1531:26v.

3608. 4. Ant.
 I.iv.

E- vá-te * cá-pi-ta vestra : ecce appro-pinquá-bit

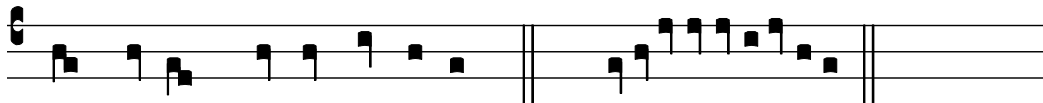
re-démpti- o vestra. *Ps.* Laudáte Dóminum quóniam bonus.

(*cxlvj.*) [355].
 AS:45; 1519:50r; 1531:26v.²⁹

5. Ant.
 VIII.i.

Omplé-ti sunt * di- es Ma- rí- e : ut pá-re-ret fí-li-

um su- um primo-gé-ni-tum. *Ps.* Lauda Hierúsalem. (*cxlvij.*)

[356].

1862.

¶ *Et sciendum est quod quandocunque in duplici festo ad j. vespas quinque antiphone*

In vigilia nativitatis Domini.

dicuntur super psalmos dicantur predicti quinque psalmi ad easdem vespervas, nisi in circuncisione Domini, et epyphania, et purificatione, et in festo Corporis Christi.

Episcopus in capa serica dicat capitulum, loco non mutato. Episcopo absente decanus vel aliquis alius locum ejus tenens loco nec habitu mutato dicat Capitulum.

Capitulum. [Esaie. 9. 2.]

Populus géntium qui ambulábat | habitántibus in regióne umbre mortis :
in ténebris vidit lucem magnam : | lux orta est eis.

Cantor et alie due persone pro dispositione illius cantoris, cantent ad gradum chori in capis sericis.

AS:45; 1519:50r; 1531:26v.³⁰

Resp.
IV.

7040.

Udé- a* et Hie-rú-sa-lem no-lí- te timé- re.

†Cras egre-di- émi-ni. ‡Et Dó- mi-nus e-

7040a.

rit vo-bís- cum. ⁊. Constántes estó-te : vi-dé-

bi- tis auxí-li- um Dómi-ni su-per vos. †Cras. ⁊. Gló-ri-

a Pa- tri et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i Sancto. ‡Et.

Duo rectores ex parte chori simul incipiant hymnum a cantore primo quesitum.

8408a.

Hymn.

I.

E-ni Re-démptor génti- um, * Osténde par-tum vír-

gi-nis, Mi-ré-tur omne sé-cu-lum : Ta-lis de-cet par-tus De-

um. 2. Non ex vi-rí-li sé-mi-ne Sed mýsti-co spi-rá-mi-ne :

Verbum De-i fac-tum ca-ro, Fructúsque ven-tris fló-ru- it.

3. Alvus tuméscit vírgi-nis, Claustra pudó-ris pérma-nent :

Vex-íl-la virtú-tum mi-cant, Versá-tur in templo De- us.

4. Pro-cé-dens de thá-la-mo su-o, Pudó-ris au-la ré-gi- a :

Gé-mi-ne gy-gas substánti-e, A-lácris ut cur-rat vi- am.

5. Egrés-sus e-jus a Patre, Re-gréssus e-jus ad Pa-trem :

Excúrsus usque ad ínfe-ros, Re-cúrsus ad se-dem De- i.

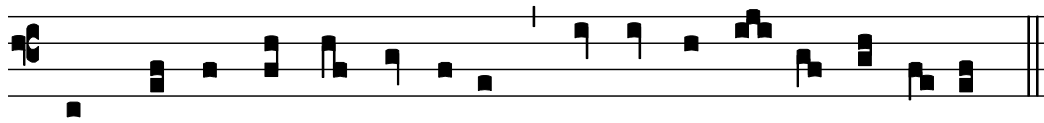
6. Equá- lis e-térno Pa-tri, Carnis trophé- o accíngere :

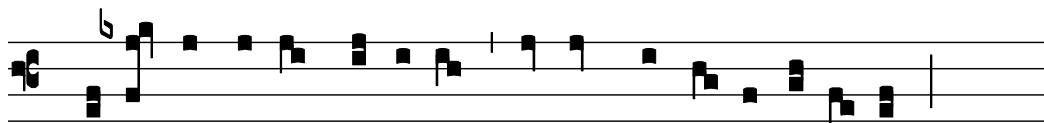
Infirma nostri córpo-ris Virtú-te fir-mans pérpe- tim. 7. Pre-

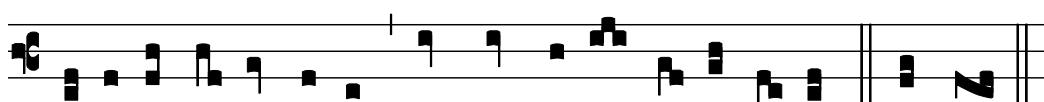
sé-pe jam ful-get tu-um, Luménque nox spi-rat no-vum :

Quod nul-la nox in-térpollet : Fi-déque ju- gi lú-ce- at.

8. De-o Pa-tri sit gló-ri- a, E-júsque so- li Fí-li- o : Cum

Spí-ri-tu Pa-rá-cli-to, Et nunc et in perpé-tu- um. Amen.

Dum hymnus cantatur duo pueri qui serviunt de thuribulis duas capas deferant de serico principali sacerdoti quarum alteram alteri sacerdoti pro voluntate transmittat ad thurificandum altare.

In fine predicti hymni dicatur versus Deo Patri. Non dicitur in fine hujus hymni Glória tibi Dómine. nec ad completorium, sed dicitur versus Deo Patri sit glória.

Duo pueri in superpelliciis ad gradum chori dicant.

℣. Tanquam sponsus.

℟. Dóminus procédens de thálamo suo. *sine Allelúya.*

Antiphonam super ps. Magnificat. excellentior persona ex parte chori incipiat. Et si episcopus presens fuerit : cantor ipsam antiphonam ei injungat.

AS:45; 1519:50v; 1531:26v.

2462. Ant.
VIII.i.

Um or-tus * fú-e-rit sol de ce-lo, vi-dé-bi-tis

Re-gem re-gum pro-ce-déntem a Patre : tanquam sponsus

de thá-lamo su-o. *Ps. Magnificat. 69*.*

¶ *Tota cantetur Antiphona antequam intonetur psalmus Magnificat.*

Hec sunt festa majora duplicia [per annum]³² in quibus ad primas vespervas tantum antiphona super psalmum Magnificat. tota cantabitur ante psalmi intonationem : et omnia altaria ecclesie circa presbiterium incensabuntur dum ps. Magnificat. cantatur et [27r.] ad singulos nocturnos ad matutinas principale altare et chorus semper ad mediam lectionem nocturni, et in die semper fiat processio quocunque festo contigerit scilicet primus dies natalis Domini, dies epyphanie, dies purificationis beate Marie, primus dies pasche,³³ dies ascensionis Domini, primus dies penthecostes, festum sancte Trinitatis, festum Corporis Christi, [festum visitationis beate Marie],³⁴ festum reliquiarum

[ecclesie],³⁵ festum assumptionis et nativitatis beate Marie, festum dedicationis ecclesie, festum omnium sanctorum, et festum loci.

Post inchoationem antiphone procedat executor officii cum aliquo sacerdote post illum excellentiorem ad thurificandum altaria duobus thuribulis de quorum uno ministrabit puer ebdomadarius de reliquo vero alius puer pro dispositione sacristarum. Si episcopus fuerit presens : sacerdos secundarius cum cappellano episcopi ipsum episcopum in sua sede incenset. Deinde procedant ad thurificandum cetera altaria circa presbyterium. Excellentior Sacerdos exeat per ostium presbyterii septentrionale, cum uno ceroferario et uno thuribulo : sacrista in manu sua virgam gestante et eos precedente : primo ad altare sancti Martini, deinde ad altare sancte Catherine, et post ad altare apostolorum,³⁶ ultimo ad altare sancte Trinitatis, quod dicitur Salve. Secundarius per ostium presbyterii australe predicto modo exeat cum ministris suis : primo ad altare sancti Nicolai, deinde ad altare sancte Marie Magdalene, ultimo ad altare sancti Stephani. Quibus thurificatis ambo conveniant ad ostium presbyterii ex parte australi et ibidem excellentior sacerdos thus in utroque thuribulo imponat : et sic intrent et thurificent episcopum in sua sede. Deinde [inferior thurificet]³⁷ superiorem ante gradum chori : ebdomadario constituto ad orationem dicendam solus episcopus non mutet orationem Deus qui nos redemptionis. ut supra ad matutinas, 268. et terminetur ut ibidem dicatur Dóminus vobiscum. A duobus clericis de secunda forma dicitur Benedicámus Dómino. sine Allelúya.³⁸

¶ Et sciendum est quod in omnibus vigiliis sanctorum sive sint de temporalisive de sanctis : semper ad j. vespervas dicitur oratio de vigilia nisi festum differatur, et nisi in vigilia sancti Thome apostoli, sancti Jacobi, et sancti Bartholomei [apostolorum].³⁹ Quando vero festum differtur : tunc in vigiliis predictorum apostolorum oratio de die dicatur ad primas vespervas.

¶ Ad completorium.

Unus de superiori gradu super positum incipiat antiphonam.

AS:45; 1519:51r; 1531:27r.⁴⁰

2685.

Ant.
VIII.i.

S-tó-te * pa-rá-ti sími-les homí-ni-bus expectán-

In vigilia nativitatis Domini.

ti-bus Dómi-num quando re-vertá-tur a núpti-is.

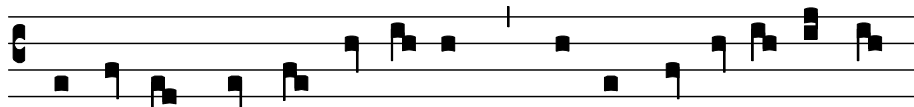
Ps. Cum invocárem. (iv.) [362]. et ceteri psalmi consueti.

Capitulum. Tu in nobis. [364].

AS:46; 1519:51r; 1519-P:147v; HS:5v, 98r; 1531:27r; 1531-P:44v.⁴¹

sar0828.

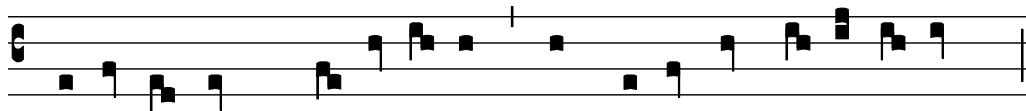
Hymn.
VII.

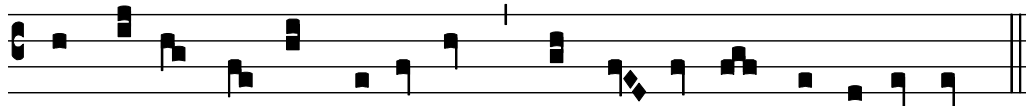
Alvá-tor mundi Dómi-ne, * Qui nos salvásti hó-di-

In hac noc-te nos pró-te-ge, Et sal-va omni témpo-re.

2. Adésto nunc pro-pí-ci-us, Et parce suppli-cánti-bus :

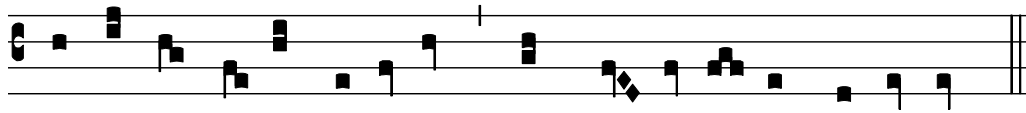

Tu de-le nostra crími-na, Tu té-nebras il-lúmi-na.

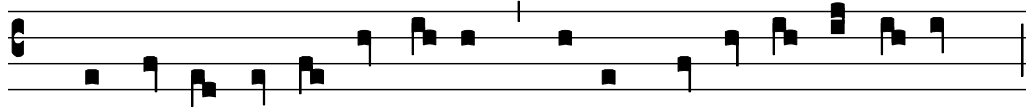

3. Ne mentem somnus óppri-mat, Nec hostis nos sur-rí-pi-at :

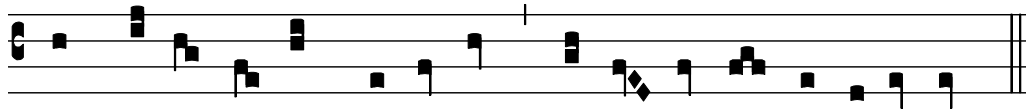
In vigilia nativitatis Domini.

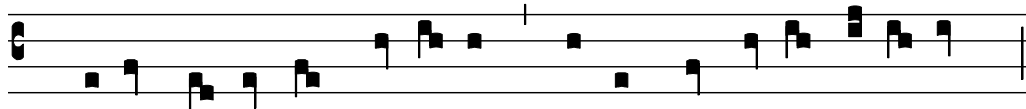
Nec ul-lis ca-ro pé-timus, Comma- cu-lé- tur sórdi-bus.

4. Te Re-formá-tor sénsu- um, Vo-tis pre-cámur córdi- um :

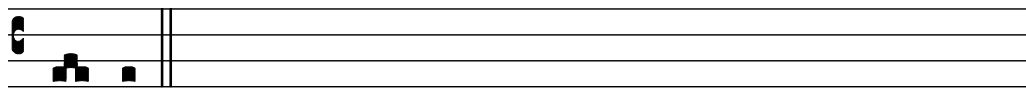
Ut pu-ri cas-tis ménti-bus, Surgá-mus a cu-bí-li-bus.

5. De-o Pa-tri sit gló-ri- a, E-júsque so-li Fí-li- o :

Cum Spí-ri- tu Pa-rá-cti-to, Et nunc et in perpé-tu-um.

A-men.

¶ Queritur utrum dicatur alius cantus in choro Sarum super hymnum Salvátor mundi. quam iste cantus subsequens ?^{A2} Respondetur quod non : nisi in tribus diebus in ebdomada natalis Domini : videlicet in die sancti Stephani, sancti Johannis et sanctorum innocentium qui sunt extra regulam : in quibus omnis cantus cujuscunque hymni potest variari pro voluntate incipientis propter tres solennitates ibidem celebratas et ab antiquo permissas : scilicet levitarum, puerorum, et sacerdotum.

Hic hymnus scilicet Salvátor. dicitur ad completorium quotidie usque ad octavas epyphanie et in ipsis octavis, et in omnibus festis duplicibus ab octavis epyphanie usque ad primam dominicam xl. Et in omnibus festis duplicibus a penthecoste usque ad vigiliam natalis Domini. Dicitur etiam in vigilia penthecostes et per ipsius ebdomadam scilicet in

quinta et sexta feria et [in]⁴³ sabbato. [Et infra octava Corporis Christi, ubi octava sunt cum regimine choir],⁴⁴ et quotidie per octavas et in octavis assumptionis et nativitatis beate Marie, et per octavas dedicationis ecclesie sive de octavis fiat servitium vel de alio festo ix. lectionum nisi dedicatio alicujus ecclesie in quadragesima contigerit vel in paschali tempore.⁴⁵

Quidam puer ex parte chori loco nec habitu mutato dicat V̄. Custódi nos Dómine. [367].

Unus de excellentioribus personis ex parte chori pro dispositione rectoris incipiat antiphonam.

AS:46; 1519:51r; 1531:27r, SB-P:44v.⁴⁶

5421. Ant.
IV.i.

I- gi-lá-te * omnes et o- rá-te : nésci-
tis e- nim quan-do tem-pus sit : vi-gi-lá-te er- go
nésci- tis e- nim quan-do dó-mi-nus domus vé- ni- et :
se-ro, an mé-di- a nocte, an gal- li- cán-tu, an ma-ne :
ne cum vé-ne-rit re-pén-te invé- ni- at vos dor-
mi- éntes. Ps. Nunc dimíttis. [367].

Preces et cetera que ad completorium pertinent sunt exequenda. [401].

¶ *Notandum quod omnes clerici de superiori gradu et de secunda forma ad omnes vespervas principales per annum stare tenentur in choro continue : nisi dum versus responsorii canitur quando Responsorium habetur et dicitur ad gradum chori. Ad completorium omnes indifferenter clerici per totam illam horam stare tenentur sicut ad matutinas per totum tempus : nisi dum leguntur lectiones et Responsorialia cum suis versibus cantantur. Ad j. et ad ceteras horas omnes uniformiter stare tenentur. [27v.]*

Hac die tam ad utrasque vespervas quam ad matutinas scribantur quattuor rectores qui erant de superiori gradu videlicet in die nativitatis Domini, et in duobus diebus sequentibus : in die epyphanie et in die pasche et in ij. feria in assumptione beate Marie et in die dedicationis. In reliquis diebus erunt secundarii de secunda forma.

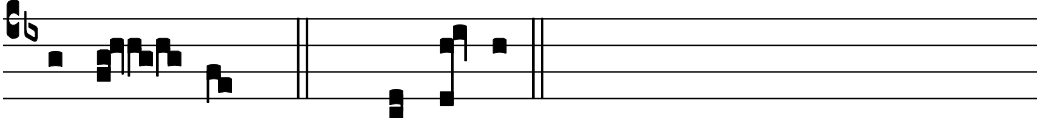
¶ *In die nativitatis Domini.*

Ad matutinas.

Omnes rectores chori simul incipiant invitatorium et cantent antequam a choro repetatur : et hoc generaliter per totum annum observetur quod in omni duplici festo primo percantetur invitatorium ab his qui dicturi sunt psalmum Veníte. a toto choro percantetur.

Invitatorium. IV.iii.

AS:46; 1519:51v; 1531:27v.⁴⁷

1055.
Hris- tus * na- tus est no- bis. †Ve- ní- te a-

do- ré- mus. Ps. Ve- ní- te. 18*.

Hymn. I. 8276.

Hriste Re-démptor ómni- um, * Ex Patre Pa-tris ú-

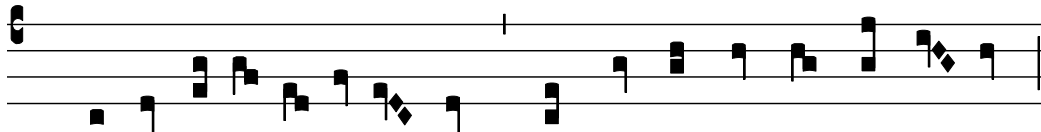
ni- ce : So-lus ante prin-cí-pi- um Na-tus in-ef-fa-bí-li- ter.

2. Tu lumen tu splendor Pa- tris, Tu spes pe-rénnis ómni-

um : Inténde quas fundunt pre-ces, Tu- i per orbem fámu- li.

3. Meménto sa- lú- tis Auctor, Quod nostri quondam córpo- ris :

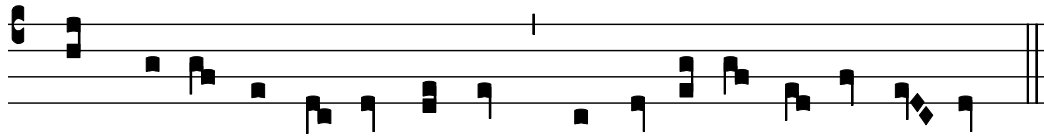

Ex il-li-bá-ta Vírgi-ne, Nascéndo formam sumpse- ris.

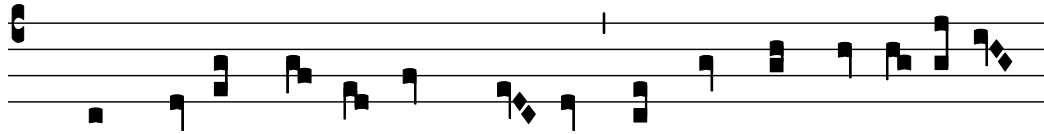

4. Hic pre-sens tes-tá-tur di- es, Currens per anni círcu- lum :

In die nativitatis Domini.

Quod so-lus a se-de Pa-tris, Mundi sa-lus advé-ne- ris.

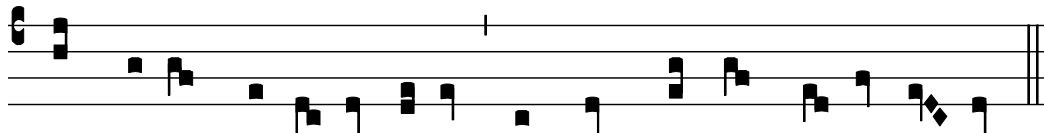
5. Hunc ce-lum ter-ra, hunc ma- re, Hunc omne quod in e- is

est : Auctó-rem advéntus tu- i, Laudat ex-úl-tans cánti- co.

6. Nos quoque qui sancto tu- o, Re-démpti sumus sánqui- ne :

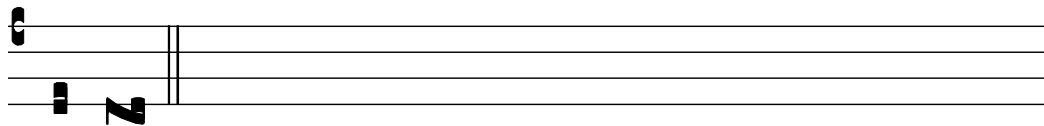
Ob di- em na-tá- lis tu- i, Hymnum no-vum concínni-mus.

7. Gló-ri- a ti-bi Dómi- ne, Qui na-tus es de Vírgi- ne,

Cum Patre et Sancto Spí-ri-tu, In sempi-térna sé-cu- la.

Amen.

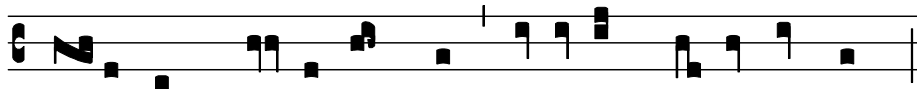
Hic primum dicitur Glória tibi Dómine. Hic etiam versus dicatur in fine omnium hymnorum ejusdem metri usque in crastinum purificationis, preterquam in festo epyphanie et per octavas [ejusdem :]⁴⁹ et nisi in hymno Deus creátor ómnium. Dicitur etiam in fine omnium hymnorum ejusdem metri, et in omnibus feriis,⁵⁰ [et in festis]⁵¹ et per octavas beate Marie virginis et in commemoratione beate Marie virginis ejusdem metri per totum annum. Et in festo Corporis Christi et per octavas et in octavis quando de ipsis octavis fit servitium : nisi in hymno Verbum supérnum.

Principalis rector et suus collateralis in duplici festo simul hymnum incipiant et psalmos intonent. Et secundarius cum suo collateralis ex sua parte eodem modo se gerant antiphone super psalmos eodem modo hinc inde discurrant : sicut ad j. vespervas.

¶ *In j. nocturno.*

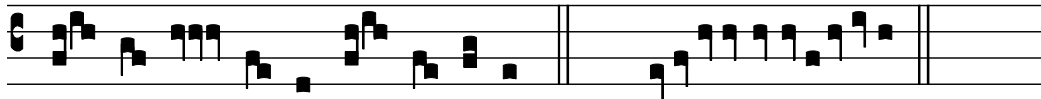
AS:46; 1519:52r; 1531:27v.⁵²

1. Ant.
VIII.ii.

2406.

Omi-nus * di- xit ad me, Fí-li- us me- us es tu :

e- go hó- di- e gé- nu- i te. *Ps.* Quare fremuérunt.(ij.) [12].

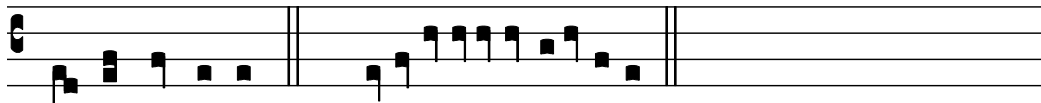
AS:46; 1519:52r; 1531:27v.

2. Ant.
VIII.i.

5101.

Anquam sponsus * Dómi-nus pro-cé-dens de

thá- lamo su-o. *Ps.* Celi enárrant. (xvii.) [34].

AS:46; 1519:52r; 1531:27v.⁵³

2216. 3. Ant.
I.iv.

Q Iffú-sa est * grá-ti- a in lá-bi- is tu- is : propté-re-
a be-ne-dí-xit te De-us in e-térnum. Ps. Eructávit. (xliiij.)

[206].

Singuli versus a duobus pueris ad gradum chori in superpelliciis dicantur.

Versus. Tanquam sponsus.

Responsorium. Dóminus procédens de thálamo suo. *sine* Allelúya.

Sex prime lectiones in superpelliciis legantur : ita ut primam et secundam lectiones duo canonici de secunda forma legant : tertiam canonicus de superiori gradu : ita ut per dignitatem personarum lectiones gradatim ascendant, ut excellentior persona extremam lectionem legat.

Simili quoque modo cantores Responsorium ordinentur scilicet ut eorum quoque ita fiat ascensus : ut tres excellentiores qui non legerint ultimum R̄. cantent. Primum et secundum R̄. a duobus de secunda forma cantentur. Cetera Responsoria in superiori gradu dicuntur : ita quod vj. R̄. et nonum a tribus cantentur. Singula R̄. in supelliciis ad gradum chori cantentur.

[28r.] *Lectores et cantores ad vespervas et ad matutinas et ad missam postquam legerint et cantaverint : coram episcopo ad benedictionem se humilient.*

*Tres prime lectiones de prophetia Esaie legantur.*⁵⁴

Lectio prima. Esaie ix. [1-8].

Q Rimo témpore alleviáta est terra Zábulon, et terra Nép-tali⁵⁵ et novíssimo aggraváta est via maris, trans Jordánem, Galilée géntium. Pópulus qui ambulábat in ténebris vidit lucem magnam. Habítantibus in regione umbre mortis : lux

orta est eis. Multiplicásti gentem : non magnificásti letíciám. Letabúntur coram te, sicut qui letántur in messe : sicut exúltant victóres capta preda, quando dívidunt spólia. Jugum enim óneris ejus, et virgam húmeri ejus, et sceptrum exactóris ejus

superásti : sicut in die Má dian. Quia omnis violénta predátio cum tumúltu : et vestiméntum mixtum sá nguine, erit in combusti ónem et cibus ignis. Párvulus enim natus est nobis : et filius datus est nobis. Et factus est principátus super húmerum ejus : et vocábitur nomen ejus Admirábilis, Consiliárius, Deus fortis, Pater futúri séculi : Princeps pacis. Multiplicábi-

tur ejus impérium : et pacis non erit finis. Super sólium David et super regnum ejus sedébit : ut confirmet illud et corróboret in júdício et justí- cia, ámodo et usque in sempitérnum : zelus Dómini exercítuum fáciét hoc. Verbum misit Dóminus in Jacob : et cecídít in Israel. Hec dicit Dóminus Deus, convertímini ad me : et salvi éritis.

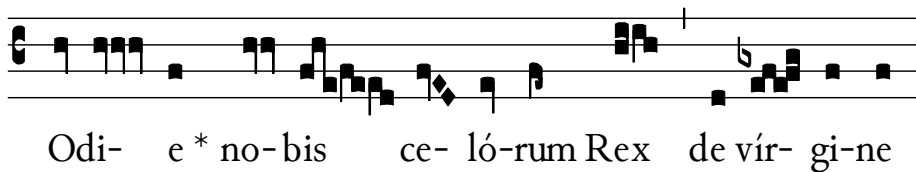
Sic dicatur in fine harum trium lectionum.

*Non dicitur Qui hodiérna die de Vírgine nasci dignátus est. secundum usum Sarum.*⁵⁶

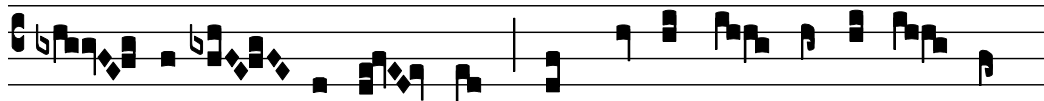
Duo clerici de secunda forma in superpelliciis pariter stantes simul incipiant hoc R̄. ad gradum chori. Hódie nobis celórum. Deinde a gradu statim recedant ad stallum suum.

1. Responsorium. V.

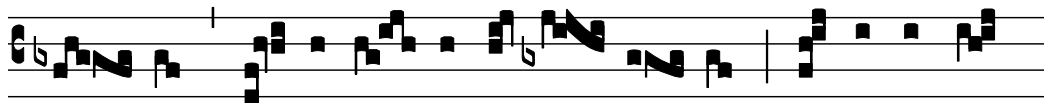
AS:47; 1519:52v; 1531:28r.⁵⁷

6858.

nas- ci dig- ná-tus est : ut hó-mi-nem pérdi-tum ad

reg- na ce- lésti- a re-vo- cá- ret : gaudet ex-ér-

ci- tus ange-ló- rum. †Qui- a sa-lus e-tér-na humá-no
gé ne-ri ap- pá-ru- it.

Iste versus subsequens cantetur a quinque pueris in superpelliciis et amictis albis, capitibus velatis, cereosque accensos singulis deferentibus in loco eminenti, scilicet ultra magnum altare : ad chorum⁵⁸ conversi cantent similiter hunc versum.

6858a.

℣. Gló-ri- a in excélsis De- o : et in terra pax homí-
ni-bus bone vo-lu-tá- tis. †Qui- a.

[**C** Et notandum est quod singula Responsoria cum suis versibus a duobus ad gradum chori in superpelliciis incipiuntur. Ita tamen quod iij. vj. et ix. ℣. a tribus ibidem cantetur.]⁵⁹

Lectio ij. Esaie 40. [I-II.]

Consolámini consolámini pópule meus dicit Deus vester. Loquímini ad cor Hierúsalem et advocáte eam, quóniam compléta est malícia ejus, dimíssa est iníquitas illíus. Suscépit de manu Dómini duplícia pro ómnibus peccátis suis. Vox clamántis in desérto, Paráte viam Dómini : rectas fácite in solitúdine sémitas Dei nostri. Omnis vallis

exaltábitur, et omnis mons et collis humiliábitur, et erunt prava in dirécta : et áspera in vias planas. Et revelábitur glória Dómini et vidébit omnis caro páriter quod os Dómini locútum est. Vox dicéntis, Clama. Et dixi, Quid clamábo ? Omnis caro fenum : et omnis glória ejus quasi flos agri. Exsiccátum est fenum et cécidit flos : quia spíritus Dómini insufflávit in

eo.⁶⁰ Vere fenum est pópulus. Exsic-
cátum est fenum et cécidit flos :
verbum autem Dómini manet in
etérnum. Super montem excélsam
ascénde tu qui evangelízas Syon :
exálta in fortitúde vocem tuam qui
evangelízas Hierúsalem. Exálta noli
timére. Dic civitatibus Jude, Ecce

Deus vester. Ecce Dóminus Deus in
fortitúde véniet : et bráchium ejus
dominábitur. Ecce merces ejus cum
eo : et opus illius coram illo. Sicut
pastor gregem suum pascet : in
bráchio suo congregábit agnos, et in
sinu suo levábit, fetas ipse portábit.
Hec.

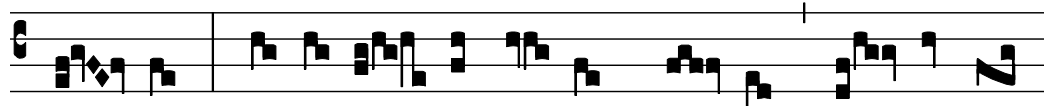
Sciendum est autem quod in singulis nocturnis in ij. v. et octava lectionibus : incensatur altare ab aliquo sacerdote in capa serica : ex utraque parte chori vicissim assumpto. Chorus vero ab uno solo puero incensatur.

AS:47; 1519:52v; 1531:28r.⁶¹

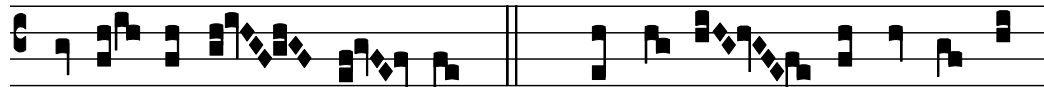
2. Resp.
VIII.

Odi- e no-bis * de ce- lo pax ve- ra de-

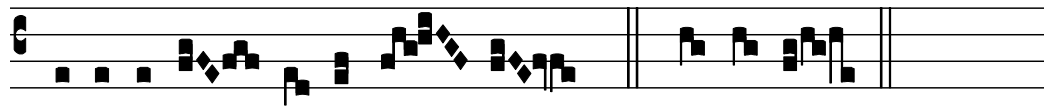
scén- dit. †Hó-di- e per to- tum mun- dum mel- lí-flu-

i fac- ti sunt ce- li. ✠. Hó-di- e il-lú-xit di-

es re-dempti- ó-nis no- ve re-pa-ra-ti- ó-nis antíque :

fe-li-ci-tá- tis e-tér- ne. †Hó-di- e.

6859.

6859b.

Lectio iij. Esaie 52. [1-10.]

Consúrge consúrge indúere forti-
tú-dine tua Syon indúere vesti-
méntis glórie tue Hierúsalem cívitas
sancti : quia non adjíciet ultra ut
pertránseat per te incircuncísus et
immúndus. Excútere de púlvere,
consúrge sede Hierúsalem, solve
vincla colli tui cáptiva filia Syon.

[28v.] Quia hec dicit Dóminus, Gratis
venúndati estis : et sine argénto
redimémini. Quia hec dicit Dóminus
Deus, In Egýptum descéndit pópulus
meus in princípio ut colónus esset ibi :
et Assur absque ulla causa calum-
niátus est eum. Et nunc quid michi
est, hec dicit Dóminus ? Quóniam
ablátus est pópulus meus gratis.
Dominatóres ejus iníque agunt dicit
Dóminus : et júgiter tota die nomen

meum blasphemátur. Propter hoc
sciet pópulus meus nomen meum in
die illa : quia ego ipse qui loquébar
ecce assum. Quam pulchri super
montes pedes annunciántis, et predi-
cántis pacem : annunciántis bonum,
predicántis salútem : dicéntis, Syon :
Regnábit Deus tuus. Vox specula-
tórum tuórum. Levavérunt vocem,
simul laudábunt : quia óculo ad
óculum vidébunt, cum convérterit
Dóminus Syon. Gaudéte et laudáte
simul desérta Hierúsalem : quia
consolátus est Dóminus pópulum
suum, redémit Hierúsalem. Parávit
Dóminus bráchium sanctum suum in
óculis ómnium géntium : et vidébunt
omnes fines terre salutáre Dei nostri.

AS:47; 1519:53r; 1531:28v.⁶²

6411. 3. Resp. I.

E- scéndit * de ce- lis missus ab ar- ce Pa-
tris intro- í-vit per aurem vírgi-nis in re- gi- ó-nem

In die nativitatis Domini.

nos- tram indú-tus sto-la purpú-re- a. †Et ex-í-vit
per áure- am portam. ‡Lux et de- cus u-ni-vérse
fá- bri-ce mun-di. ¶. Tan- quam
spon-sus Dómi-nus pro-cé-dens de thá- la-mo su- o.
†Et. ¶. Gló- ri- a Pa-tri et Fí-
li- o : et Spi-rí- tu- i Sanc-to. ‡Lux.

6411a.

[Hic sequens cantus dicitur super hunc versum quandocunque dicatur nisi ad has matutinas tantum.]⁶³

1519:53v.

¶. Tan-quam spon-sus Dómi-nus pro-cé-dens : de thá- la-

6411a.

In die nativitatis Domini.

mo su- o. †Et ex-í-vit. ⁊. Gló- ri- a Pa-tri et

Fí-li- o : et Spi-rí- tu- i Sanc-to. ‡Lux.

Hec prosa, scilicet Felix María. et due sequentes⁶⁴ non cantentur ad matutinas sed ad processionem hujus diei : ut in eadem processione ordinatum est.

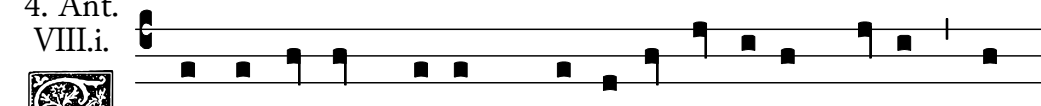
¶ *Et nota quod sunt aliqua festa ubi prose notantur, de quibus altaria habentur in ecclesia Sarum : ideo prose dicantur ad processionem ad vespervas et non ad matutinas suis locis videlicet in ebdomada nativitatis Domini : in die sancti Andree ad secundas vespervas : in festo sancti Nicolai ad primas vespervas, et ad matutinas cum ix. ⁊. In inventione sancte crucis ad secundas vespervas. Nunquam enim dicitur prosa ad matutinas per totum annum, sed ad vespervas, et ad processionem, excepto die sancti Stephani : cujus servitium committitur voluntati diaconorum, et excepto die sancti Johannis cujus servitium committitur voluntati sacerdotum, et excepto die sanctorum innocentium cujus servitium committitur voluntati puerorum : et excepto die sancti Nicolai quando dicitur prosa Sospitáti. ad matutinas.*

¶ *In ij. nocturno.*

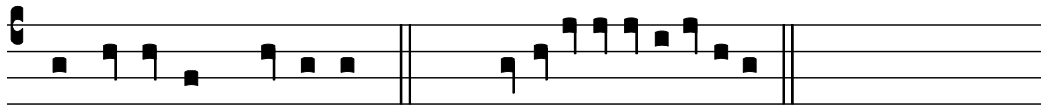
AS:48, 77; 1519:53v, 92r; 1531:28v.⁶⁵

4. Ant.
VIII.i.

5084.

Uscé-pimus De-us * mi-se-ri-córdi- am tu-am : in

mé-di- o templi tu- i. Ps. Magnus Dóminus. (xlviij.) [209].

AS:48; 1519:53v; 1531:28v.⁶⁶

4194. 5. Ant. III.iv. - ri-é-tur * in di-é-bus Dómi-ni a-bundánci-a
 pa-cis : et domi-ná-bi-tur. Ps. Deus iudícium. (lxxj.) [245].

AS:48; 1519:53v; 1531:28v.

5368. 6. Ant. VIII.ii. E-ri-tas de terra * orta est : et justí-ci-a de ce-lo
 prospé-xit. Ps. Benedixisti Dómine. (lxxxiiij.) [268].

℣. Ipse invocávit me.

℟. Pater meus es tu. *sine* Allelúya.

Sermo beati Isidori [episcopi]⁶⁷ de nativitate Domini.

Lectio quarta.

Na Atális Dómini dies ea de causa
 institútus est : quia in eo Christus pro
 redemptione mundi nasci corpo-
 ráliter vóluit, pródiens ex Matris útero
 qui erat in Patris império. Cujus sus-
 cèpte carnis causa hec est. Postquam
 enim invidia diaboli parens ille primus
 spe sedúctus ináni cecidit : conféstim
 exul et pérditus : in omni génere suo
 radicem malície et peccáti tradúxit.

Crescebátque in malum veheméntius
 omne genus mortálium, diffúsus ubi-
 que sceleribus, et quod est néquius,
 ómnium⁶⁸ cúltilibus idolórum. Volens
 ergo Deus termináre peccátum :
 consúluit verbo, lege, prophétis,
 signis, plagis, prodigiis. Sed cum nec
 sic quidem erróres suos admónitus
 agnósceret mundus : misit Deus
 Fílium suum ut carnem indúeret, et
 homínibus apparéret : et peccatóres

sanáret. Qui ídeo in hómine venit : quia per seípsum ab homínibus cognósci non pótuit. Ut autem vide-rétur, Verbum caro factum est : assuméndo carnem non mutátum in carnem. Assúmpsit enim humani-tátem : non amísit divinitátem. Ita idem Deus et idem homo in natúra Dei equális Patri : in natúra hóminis factus est mortális in nobis : pro nobis : de nobis : manens quod erat, suscípiens quod non erat : ut liberáret quod fécerat. Hec est ergo Domínice nativitátis magna solénnitas : hec est

diéi hujus nova et gloriósa festívitás : advéntus Dei factus ad hómines. Itaque dies iste pro eo quod in eo Christus natus est : natális dícitur. Quemque ídeo observáre per revo-lútum anni círculum festíva solen-nitáte débemus : ut in memóriam revocétur quod natus est Christus : qui cum Deo Patre et Spírítu Sancto vivit et regnat Deus, per ómnia sécula⁶⁹ seculórum amen. Tu autem [Dómine miserére nostri]. *Sic terminetur ista lectio : et omnes lectiones sequentes.*

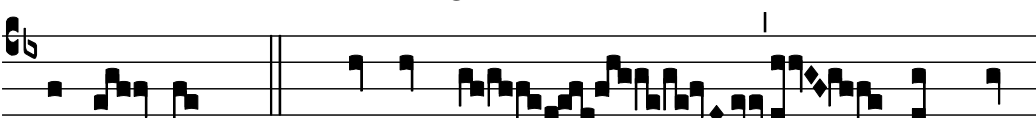
[*Responsorium hoc modo sic.*]⁷⁰

AS:48; 1519:54r; 1531:29r.⁷¹

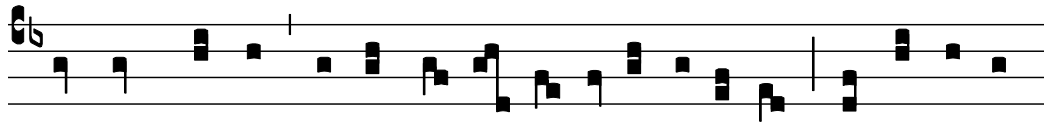
7470. 4. Resp. IV. Uem vi-dís-tis * pas-tó-res dí- ci-te : annunci-

[29r.] á- te no- bis in terris quis ap-pá-ru- it. †Na- tum ví-

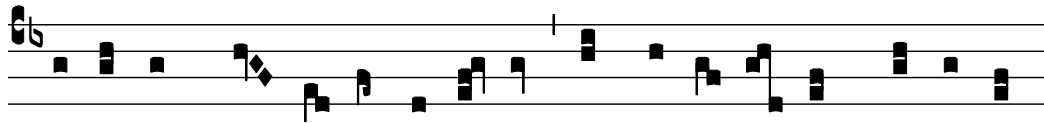
 di- mus in cho- ro ange-ló- rum Salva-tó- rem

7470z. Dómi- num. ⁊. Se-cúndum quod dic-

In die nativitatis Domini.

tum est no-bis ab ánge-lo de pú-e-ro isto : invé-nimus

infántem pan-nis invo-lú-tum et pó-si-tum in pre-sé-pi-

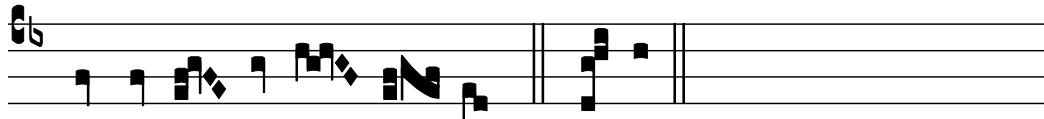

o, in mé-di-o du-um a-ni- má-li- um. †Na- tum.

Per ebdomadam V̇.

V̇. Dí-ci-te quidnam vi-dís- tis : et annuci- á-te

Chris-ti na- ti-vi- tá- tem. †Na- tum.

Et dicatur per ebdomadam sive de dominica fuerit sive non.

Lectioes v. et vj. legantur de sermone beati Leonis pape de nativitate Domini.⁷²

[Lectio quinta.]⁷³

EXultemus in Dómino, dilectíssimi et spiritali jocunditate letémur : quia illúxit nobis dies redemptionis nove, reparatiónis antiquae, felicitátis etérne. Reparátur enim nobis salúti nostre ánnua revolutióne sacraméntum : ab iníto promíssum, in fine rédditum, sine fine mansúrum. In quo dignum est

nos sursum eréctis córdibus divínium adoráre mystérium, ut quod magno Dei múnere ágitur : magnis ecclésiæ gáudiis celebrétur. Deus enim omnipotens et clemens, cujus natúra bónitas, cujus volúntas poténtia, cujus opus misericórdia : statim ut nos diabólica malignitas venéno sue mortificávit invídie preparáta reno-

7470b.

vándis mortálibus pietátis sue remédia, inter ipsa mundi primórdia presignávit : denúncians serpénti futúrum semen mulieris quod nóxii cápitis elatióne sua virtúte contéret : Christum scílicet in carne Deum hominémque significans, qui natus ex vírgine violatórem humáne propáginis incorrupta nativítate damnáret.⁷⁴ Nam quia gloriabátur diábolus, hómíne sua fraude decéptum divínis caruísse munéribus et immortalitátis dote nudátum dirámque mortis subísse senténtiam, seque in malis suis quoddam de prevaricatóris

consórtio invenísse solátium, Deum quoque juste severitátis exigénte ratióne erga hómíne quem tanto honóre condíderat, antíquam mutásse senténtiam : opus fuit dilectíssimi secréta dispensatióne consílii ut incommutábilis Deus (cujus volúntas non potest sua benignitáte privári) primam pietátis sue dispensatióne sacramento occultióre compléret : et homo diabólice iniquitátis versútia actus in culpam : contra Dei propósitum non períret. Tu autem Dómine [miserére nostri].

AS:49; 1519:54r; 1531:29r.⁷⁵

7274. 5. Resp. III.

magnum * mysté- ri- um et admi-rá-
 bi-le sa- cra- mén- tum : ut a-nimá- li- a vi-dé-
 rent Dó- mi-num na- tum. †Ja-céntem in pre-sé-pi- o,
 be-á- ta Vir- go cu-jus vísce-ra me-ru-é- runt

In die nativitatis Domini.

7274a.

portá- re Dó-mi-num Chris- tum. ⁊. Dó- mi-ne au-
 dí-vi audí-tum tu- um et tímu- i : consi-de-rá-vi ópe-ra
 tu- a et expá- vi : in mé-di- o du- um a- ni-má- li-
 um. †Ja-céntem.

Lectio vj.

Ingréditur ergo hujus mundi infima Fílius Dei : de celésti sede descéndens, et a Patérna glória non recédens, novo órđine, nova nativitate generátus. Novo órđine : quia invisibilis in suis, visibilis est factus in nostris. Incomprehensibilis vóluit comprehénderi : ante témpora⁷⁶ manens, esse cepit ex témpore. Universitátis Dóminus, servílem formam obumbráta majestátis sue dignitate suscepit. Impassibilis Deus, non dedignátus est homo esse passibilis : et immortalis, mortis légibus subjácere. Nova autem nativitate generátus : quia invioláta

virginitas concupiscéntiam néscivit : substántiam ministrávit. Assúpta est de Matre Dómini natúra, non culpa : creáta est forma servi, sine conditióne servíli. Et novus homo sic contemperátus est véteri : ut et veritátem susciperet géneris : et viciú excluderet vetustátis. Verax namque misericórdia Dei : cum ad reparándum humánum genus ineffabíliter ei multa suppéterent hanc potíssimum consulénderi elégit viam : qua ad destruéndum opus diabóli non virtúte uterétur poténtie : sed ratióne justítie. Nam supérbia hostis antíqui non immérito sibi in omnes hómnes

jus tyránnicum vendicábat : nec
indébito dominátu premébat, quos ad
mandáta Dei spontáneos in obsé-
quium sue voluntátis illéxerat.⁷⁷ Non

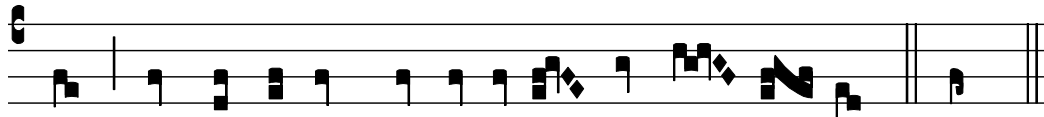
ítaque juste amitteret originálem
humáni géneris servitútem : nisi de eo
quod subjáceret vencerétur. Tu
autem.

AS:49; 1519:54v; 1531:29r.⁷⁸

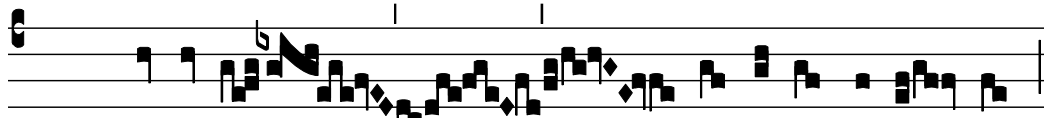
6. Resp. IV.

7756. E laudant * ánge-li sancta De- i Gé-
ni- trix : que vi- rum non cogno-vís- ti et Dó-mi-num
in tu-o ú-te-ro ba-ju-lás- ti : conce-pís-ti per au- rem
Dó-mi-num nos- trum. †Ut be- ne- dícta di- cá- ris
7756a. inter om- nes mu- lí- e- res. ✠. Ipsum
ge- nu- ís-ti, et in pre- sé- pe po- su- ís-

In die nativitatis Domini.

ti : quem a-dó-rat mul-ti-túdo ange- ló- rum. †Ut.

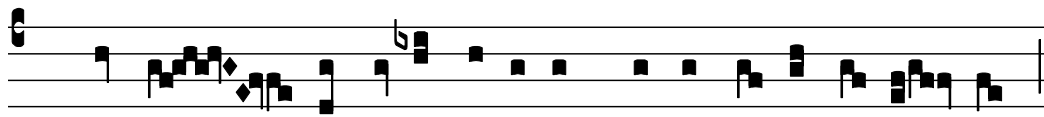

∞. Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o :

et Spi-rí- tu- i Sanc-to. †Ut.

Iste versus dicitur in ferialibus diebus per ebdomadam cum cantu feriali : et quandocunque dicitur nisi ad has matutinas tantum Ipsum genuisti. super hunc versum Glória Patri.⁷⁹

∞. Ipsum ge-nu- ís-ti et in pre-sé-pe po-su- ís- ti :

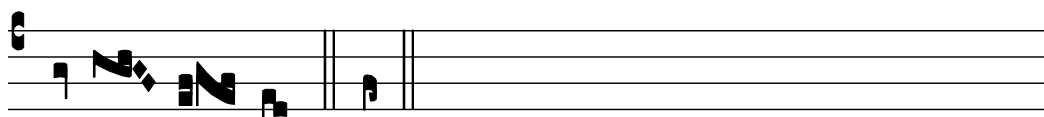
7756a.

quem a-dó-rat mul-ti-túdo ange- ló- rum. †Ut.

∞. Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-rí-

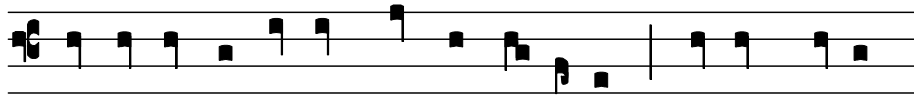

tu- i Sanc-to. †Ut.

¶ *In iij. nocturno.*

AS:49; 1519:55r; 1531:29r.

7. Ant.
VI.

3402.

P-se invo-cá-vit me * al-le-lú-ya : Pa-ter me-us

[29v.]

es tu al-le-lú-ya. *Ps. Misericórdias. (lxxxviiij.)* [271].

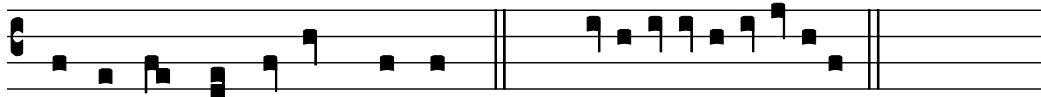
AS:49; 1519:55r; 1531:29v.

8. Ant.
IV.iv.

3567.

E-téntur ce-li * et ex-últet terra, ante fá-ci-em

Dómi-ni quó-ni-am ve-nit. *Ps. Cantáte. (xcv.)* [278].

AS:49; 1519:55v; 1531:29v.⁸⁰

9. Ant.
VI.

3964.

O-tum fe-cit Dómi-nus * al-le-lú-ya : sa-lu-tá-re

su-um al-le-lú-ya. *Ps. Cantáte. ij. (xcviij.)* [289].

℣. Verbum caro factum est.

℟. Et habitávit in nobis allelúya.

Tres ultime lectiones legantur in capis sericis.

¶ *Hec sunt festa per annum in quibus septima, octava, et nona lectiones in capis sericis*

leguntur, scilicet dies natalis Domini, epiphania Domini, in festo purificationis beate Marie, in festo sancte Trinitatis, et festo Corporis Christi, in festo assumptionis et nativitatis beate Marie, in festo reliquiarum, et in festo dedicationis ecclesie, et tres prime lectiones in die omnium sanctorum. Item omnes lectiones in die pasche et in die ascensionis et in die penthecostes.

¶ [Lectio vij.]⁸¹ Secundum Lucam. ij. [1-3.]

IN illo tempore, Exiit edictum a Césare Augústo : ut describerétur univérsus orbis. Hec descriptio prima : facta est a préside Sírie Cirýno. Et ibant omnes ut profiteréntur sínguli in suam civitátem. Et réliqua.

*Omelia beati Gregorii pape.*⁸²

Quia largiénte Dómino missárum solénnia ter hódie celebratúri sumus : loqui diu de Evangélica lectione non póssumus. Sed nos áliquid vel brévitèr dicere Redemptóris nostri natívitatis ipsa compéllit. Quid est quod nascitúro Dómino mundus describitur, nisi hoc quod apérte monstrátur quia ille veniébat in carne : qui eléctos suos ascriberet in eternitáte ? Quod contra de repróbis per Prophétam dicitur, Deleántur de libro vivéntium : et cum justis non scribántur. Qui bene étiam in Béthleem nascitur. Béthleem quippe domus panis interpretátur. Ipse namque est qui ait, Ego sum panis vivus : qui de celo descéndi.

Locus ergo in quo Dóminus nascitur, domus panis ante vocátus est : quia futúrum profécto erat ut ille ibi per matériam carnis appareret : qui electórum mentes in etérna societáte⁸³ reficeret. Qui non in paréntum domo, sed in via nascitur : ut profécto osténderet, quia per humanitátem quam assúmpserat : quasi in aliéno nascebátur. Aliénium vidélicet, non secúndum potestátem dico : sed secúndum natúram. Nam de potestáte ejus scriptum est, In própria venit. In natúra etenim sua ante témpora natus est : in nostra venit ex témpore. Qui ergo etérnus pérmans temporális apparuit : profécto aliénium est ubi descéndit. Et quia per Prophétam dicitur : Omnis caro fenum : factus homo fenum nostrum vertit in fruméntum, qui de semetípso ait, Nisi granum fruménti cadens in terram mórtuum fúerit : ipsum solum manet. Unde et natus in presépio reclinátur : ut fidéles omnes vidélicet et sancta animália carnis sue fruménto reficeret : ne ab etérno intelligéntie pábulo jejúna remánerent. Tu autem.

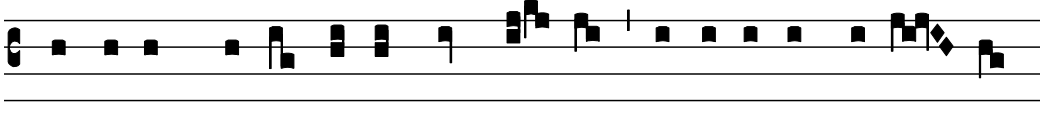
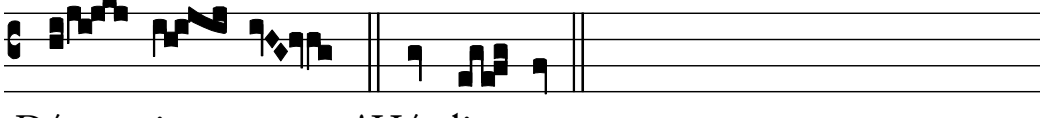
6162. 7. Resp.
VII.

B E-á- ta * De- i Gé-ni-trix Ma- rí- a cu- jus vís-
ce- ra intác- ta pérma- nent. †Hó-di- e gé- nu- it

6162b. Salva- tó- rem sé- cu- li. ⁊. Be- á- ta que cré-di- dit :
quó- ni- am perféc- ta sunt ómni- a que dicta sunt e- i a
Dó- mi- no. †Hó-di- e.

¶ [Lectio viij.]⁸⁵ *Lectio sancti Evangelii secundum Lucam. ij. [15.]*

IN illo tempore. Pastóres loque- bántur adínvicem, Transeámus usque Béthleem : et vide- ámus hoc verbum quod factum est : quod fecit Dóminus et osténdit nobis. Et réliqua.

*Omelia venerabilis Bede presbyteri.*⁸⁶

Ato in Béthleem Dómino Salvatóre (sicut sacra Evangélii

testátur hystória) pastóribus qui in regione eádem erant vigilátes et custodiétes vigílias noctis super gregem suum : ángelus Dómini magna cum luce apparuit exortúmque mundo solem justicie, non solum celéstis voce sermónis, verumetiam claritáte divíne lucis astrúxit. Nusquam enim in tota Véteris testaméti série reppérimus ángelos, qui tam sédulo apparuére pátribus :

cum luce apparuisse. Sed hoc privilegium recte hodierno tempore servatum est : quando exortum est in tenebris lumen rectis corde : misericors et miserator Dominus. Verum ne parva unius angeli videretur auctoritas : postquam unius sacramentum nove nativitatis edocuit : statim multitudo celestium agminum que gloriam Deo caneret, pacemque simul hominibus predicaret affuit : [30r.] aperte demonstrans quia per hanc nativitatem homines ad pacem unius fidei, spei, et dilectionis : atque ad gloriam divine laudationis essent convertendi. Significant autem mystice pastores isti gregum : doctores quosque ac rectores fidelium animarum. Nox cujus vigiliis custodiabant

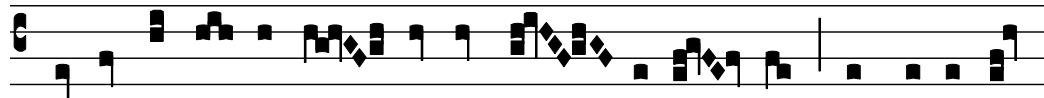
super gregem suum : pericula tentationum indicat, a quibus se suosque subiectos omnes qui perfecte vigilant, custodire non desistunt. Et bene nato Domino pastores super gregem vigilant. Ille etenim natus est qui dicit, Ego sum pastor bonus. Bonus pastor : animam suam dat pro ovibus suis. Sed et tempus imminabat quo idem pastor summe bonus, missis in mundum pastoribus, oves suas que longe lateque disperse errabant : ad semper virentia celestis vite pascea revocaret. Quarum summo pastori precepit, Si diligis (inquit) me pasce oves meas. Quod apertius ait, Confirma fratres tuos. Tu.

AS:50; 1519:55v; 1531:30r.⁸⁷

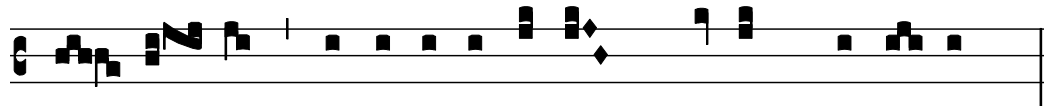
8. Resp.
VII.

E-á-ta * vis- ce- ra Ma-rí- e Vírgi- nis que

porta-vé-runt e-tér- ni Pa-tris Fí-li- um : et be-á-ta

ú- be- ra que te lacta-vé-runt Christum Dómi- num.

6171.

†Qui- a hó-di- e pro sa-lú-te mun- di de Vír- gi-ne
 6171b. nas- ci dig- ná-tus es. ✠. Di- es sancti-fi-cá-tus
 il-lú-xit no- bis : ve- ní-te gentes et a-do-rá- te Dó-
 mi- num. †Qui- a.

¶ [Lectio ix.]⁸⁸ *Initium sancti Evangelii secundum Johannem. j. [1-3.]*

IN principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt : et sine ipso factum est nichil. Et reliqua.

*Omelia venerabilis Bede presbyteri.*⁸⁹

Quia temporalem Mediatoris Dei et hominum hominis Jesu Christi nativitatem que hodierna die facta est : sanctorum verborum evangelistarum Matthaei videlicet et Luce manifestatam cognovimus : libet

etiam de Verbi, id est, divinitatis ejus eternitate, in qua Patri manet semper equalis : beati Johannis evangeliste dicta scrutari, qui singularis privilegio meruit castitatis ut ceteris altius divinitatis ipsius caperet : simulque patefaceret archanum. Neque enim frustra in cena supra pectus Domini Jesu recubuisse perhibetur : sed per hoc typice docetur quia celestis haustum sapientie ceteris excellentius de sanctissimo ejusdem pectoris fonte potaverit. Unde et merito in figura quattuor animalium aquile volanti comparatur. Cunctis quippe avibus aquila celcius volare, cunctis ani-

mántibus cláriuſ solis rádiis infigere conſuévit obtúitus. Et céteri evangelíſte quaſi in terra ámbulant cum Dómino : qui temporálem ejus generatiónem páriter et temporália facta ſufficiénteſ exponénteſ : pauca de divinitáte dixérunt, hic autem quaſi ad celum volat cum Dómino : qui perpáuca de temporálibus ejus actis edíſſerens : etérnam divinitátis ejus poténtiam per quem ómnia facta ſunt : ſublímíus mente volándo, et límpídiuſ étiam ſpeculándo cognóvit : ac nobis cognoscéndam ſcribéndo contrádidit. Ergo álii evangelíſte Chriſtum ex tém-pore natum deſcribunt, Johánnes in principio eúndem fuiſſe teſtátur : dicens, In principio erat Verbum. Alii inter hó-

mineſ eum ſúbito apparuiſſe com-mémorant : ille ipſum apud Deum ſemper fuiſſe declárat dicens, Et Verbum erat apud Deum. Alii eum verum hómíneſ : ille verum confirmat eſſe Deum dicens, Et Deus erat Verbum. Alii hómíneſ eum apud hómíneſ temporáliter converſátum : ille Deum apud Deum in principio manéntem oſténdit dicens, Hoc erat in principio apud Deum. Alii magnália que in hómíneſ geſſit pérhíbeſnt : ille quod omnem creatúram viſíbileſ et inviſíbileſ per ipſum Deus Pater fécerit : docet dicens, Omnia per ipſum facta ſunt : et ſine ipſo factum eſt nichil. Tu autem.

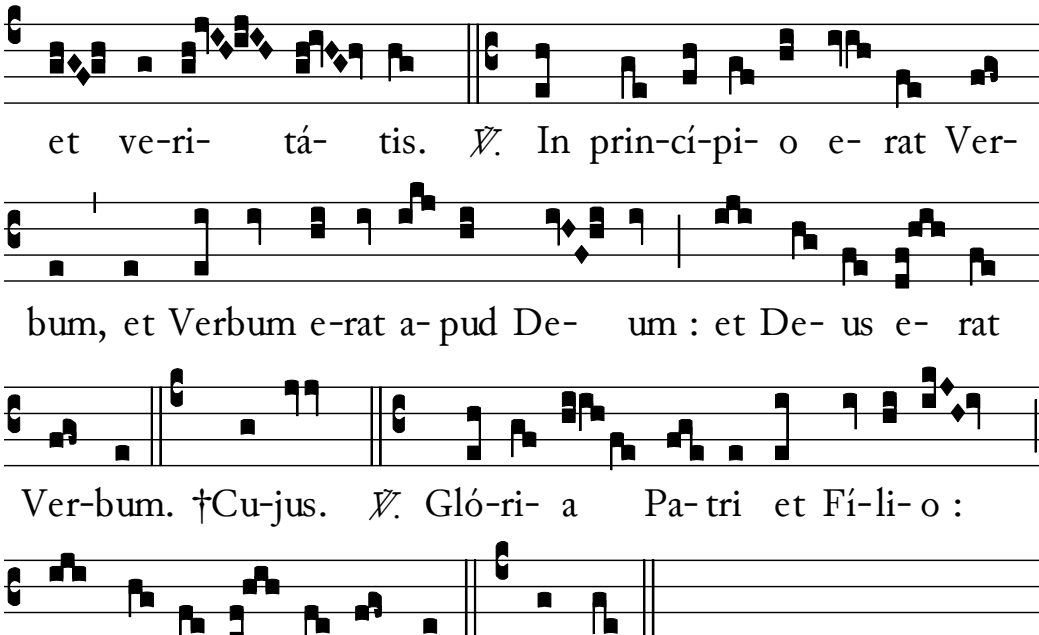
AS:50; 1519:56r; 1531:30r.⁹⁰

9. Resp. VIII. 7840.

Er-bum * ca-ro fac-tum est et ha-bi-tá- vit
in no- bis. †Cu-jus gló-ri- am ví-dimus
qua-si u-ni-gé-ni- ti a Pa- tre. ‡Ple-num grá- ti- e

In die nativitatis Domini.

7840a.

et ve-ri- tá- tis. ⁊. In prin-cí-pi- o e- rat Ver-
 bum, et Verbum e-rat a- pud De- um : et De- us e- rat
 Ver-bum. †Cu-jus. ⁊. Gló-ri- a Pa- tri et Fí-li- o :
 et Spi- rí- tu- i Sancto. ‡Ple-num.

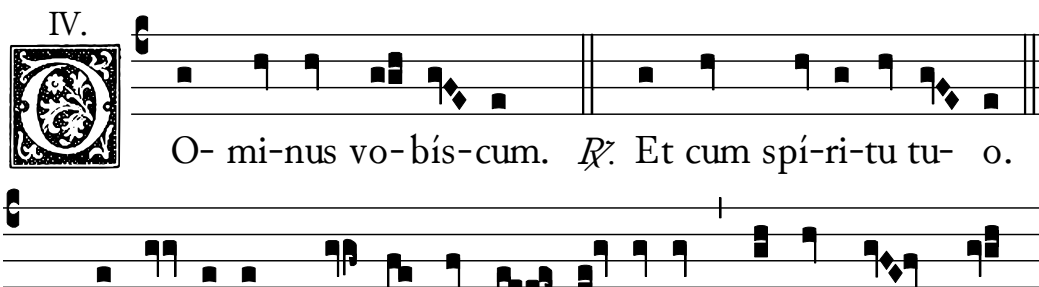
[30v.] *Dum [vero]⁹¹ istud ultimum R̄. cum suo versu et Glória Patri. canitur : procedat dyaconus cum subdiacono et thuribulario et ceroferario et acolito crucem ferente⁹² : omnibus solenni apparatu indutis ad thurificandum altare : et accepta benedictione ab executore officii per medium chori ad pulpitum accedat ad cantandum Evangelium sequens.*

[Secundum Matheum. I.]⁹³

AS:51; 1519:56v; 1531:30v.⁹⁴

IV.

sar0705.

O- mi-nus vo-bís-cum. R̄. Et cum spí-ri-tu tu- o.
 ⁊. I-ní- ti- um sancti e-van- gé- li- i : se-cúndum Mat-

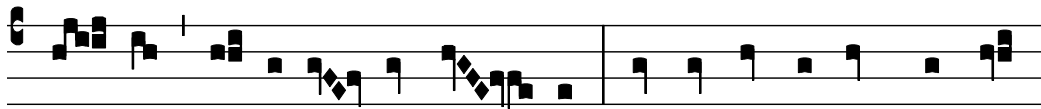
thé- um. [I. : 1-16.] *R.* Gló-ri- a ti-bi Dómi-ne.

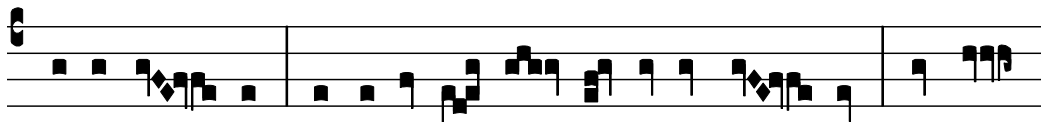
IV.

I-ber ge-ne- ra-ti- ó-nis Je-su Chris- ti fi-li- i

Da- vid : fi- li- i Abra- ham. Abra-ham autem gé-nu-

it I-sa- ac. I-sa- ac au-tem gé-nu- it Ja- cob. Ja-cob

au- tem gé-nu- it Ju-dam et fratres e-jus. Ju-das au- tem

gé-nu- it Pha-res et Za-ram de Tha- mar. Pha-res

In die nativitatis Domini.

au- tem gé-nu- it Es- rom. Esrom au-tem gé-nu- it
A- ram. A-ram autem gé-nu- it Amí-na- dab. A-
mí-na-dab au-tem gé-nu- it Ná- a- son. Ná-a-son au-
tem gé-nu- it Sal- mon. Salmon au- tem gé-nu- it
Bo-oz de Ra- ab. Bo-oz au- tem gé-nu- it Obeth
ex Ruth. Obeth au-tem gé-nu- it Jes- se. Jesse autem
gé-nu- it Da- vid re-gem. Da-vid autem rex gé-nu- it
Sa-lomó- nem ex e- a que fu- it U- ri- e. Sá-lomon

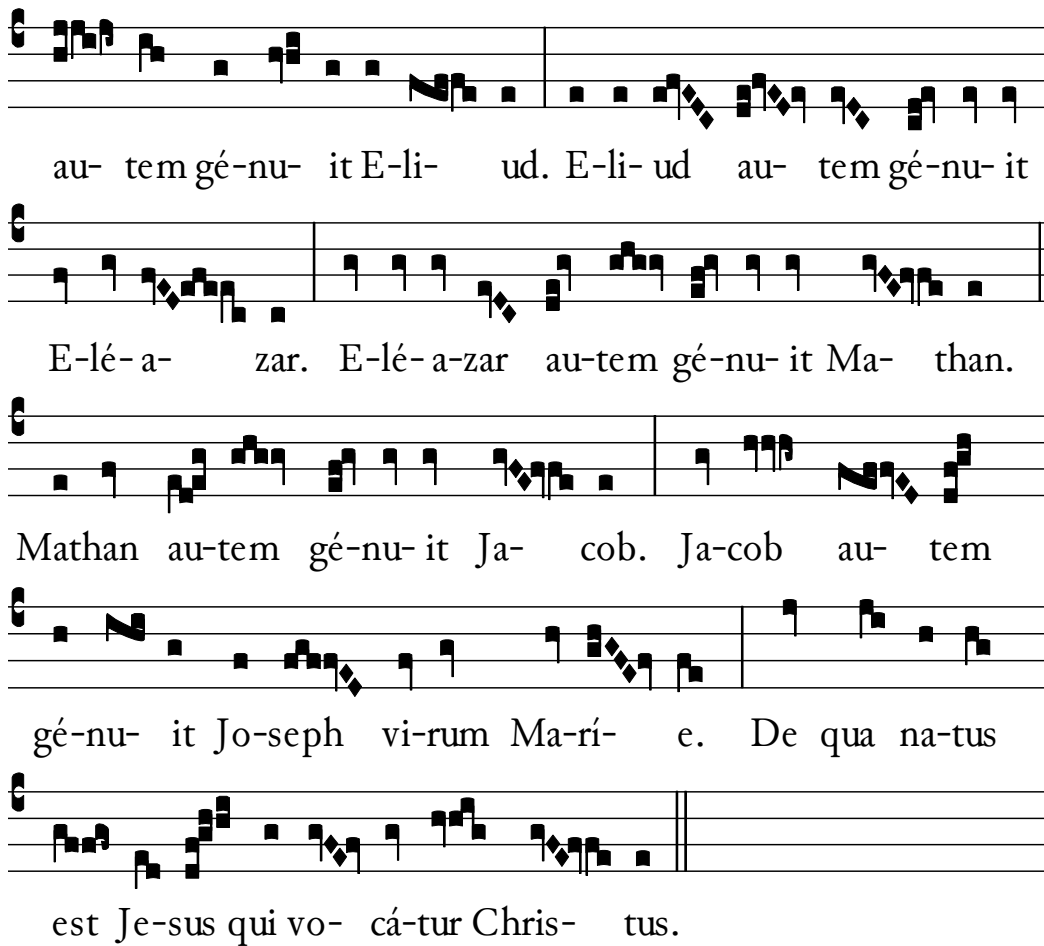
In die nativitatis Domini.

au-tem gé-nu- it Róbo- am. Róbo- as au- tem gé-nu-
it Abí- am. Abí- as au- tem gé-nu- it A- zam. A-
za au- tem gé-nu- it Jó-sa- phat. Jó-saphat au-tem
gé-nu- it Jo- ram. Jo-ras autem gé-nu- it O-zí- am.
O-zí- as au-tem gé-nu- it Jó-a- tham. Jó-athas au- tem
gé-nu- it A- chaz. Achaz au- tem gé-nu- it E-zechí-
am. E-zechí- as au- tem gé-nu- it Ma-nás- sen. Ma-nás-
ses au-tem gé-nu- it A- mon. Amon autem gé-nu- it

In die nativitatis Domini.

Jo-sí- am. Jo-sí- as au-tem gé-nu- it Jecho-ní- am
et fratres e- jus, in trans-migra-ti- ó- ne Ba-by- ló- nis.
Et post transmi-gra-ti- ónem Ba-by- ló- nis : Jecho-ní- as
gé-nu- it Sa-láthi- el. Sa-láthi- el au- tem gé-nu- it
Zo-ró-ba- bel. Zo-ró-ba- bel au- tem gé-nu- it Abi-
ud. Abi- ud au-tem gé-nu- it E-lí- a- chim. E-lí- achim
autem gé-nu- it A- zor. Azor au-tem gé-nu- it
Sa- doch. Sa-doch au- tem gé-nu- it A- chim. Achim

In die nativitatis Domini.

au- tem gé-nu- it E-li- ud. E-li- ud au- tem gé-nu- it
E-lé- a- zar. E-lé- a-zar au-tem gé-nu- it Ma- than.
Mathan au-tem gé-nu- it Ja- cob. Ja-cob au- tem
gé-nu- it Jo-seph vi-rum Ma-rí- e. De qua na-tus
est Je-sus qui vo- cá-tur Chris- tus.

Finito Evangelio incipiat sacerdos executor officii in cappa serica in stallo suo loco non mutato ps. Te Deum. [41]. alta voce⁹⁵ : et postea cum suo sacerdote secundario thuribulario in ipsius thuribulum ab ipso principaliore incenso imposito ad gradum chori : altare incenset in predicto. Cetera tamen altaria non incensentur.

¶ *Sciendum est quod quodocunque presens fuerit episcopus, ab eo semper⁹⁶ thus a sacerdote vel dyacono in thuribulum imponendum fiat benedictio : loco non mutato.*

¶ *Notandum est quod per totum annum dicitur ad matutinas Te Deum. extra adventum : et a lxx. usque ad pascha, nisi in feriis quando de feria agitur : et nisi in festis trium lectionum que fiunt in vigiliis et in quattuor temporibus : et exceptis quibusdam festis trium lectionum his scilicet in Mayo sancte Petronille virginis, quando post octavas [sancte]⁹⁷ Trinitatis et Corporis Christi contigerit. In mense Septembris sancti Bertini abbatis. Eodem mense sancte Tecele virginis. In mense Octobris : sancti Romani episcopi et confessoris [unde versus*

*Romanus Tecla Bertinus cum Petronilla
Hii cum nocturno dant sua festa coli*.⁹⁸

*Quo finito iiij. rectores chori scilicet duo de superiori gradu : et duo de secunda forma
incipiant missam hoc modo.*

*Officium. Dóminus Dixit.*⁹⁹ [Missal:88.]

[*Ante laudes.*]

Et post missam statim principalis sacerdos dicat ante laudes hunc versum coram altari.

℟. Verbum caro factum est.

*℞. Et habitávit in nobis. cum Allelúya.*¹⁰⁰

Item ibidem sacerdos dicat Deus in adjutórium. antequam recedat ab altari.

*Si vero sacerdos executor officii non celebraverit [missam, et episcopus presens non
fuerit]¹⁰¹ : tunc dicat omnia predicta in choro : videlicet in stallo suo.*

Si episcopus fuerit presens : dicat omnia predicta in sede sua.

*In laudibus antiphone in superiori gradu discurrant per ordinem in ceteris antiphonis
primis inceptis et non completis.*

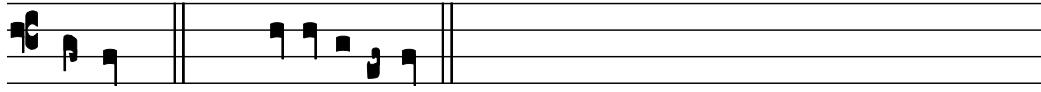
☩ *In laudibus.*

AS:52; 1519:58v; 1531:30v.¹⁰²

4455. 1. Ant.
II.i.

uem vi-dís-tis * pastó-res dí-ci-te : annunci- á-te
no-bis in terris quis appá-ru- it : Na-tum ví-dimus in cho-ro
ange-ló- rum Salva-tó-rem Dómi-num al-le-lú-ya al-le-

lú-ya. *Ps.* Dóminus regnávít. (*xcij.*) [45].

AS:52; 1519:58v; 1531:30v.¹⁰³

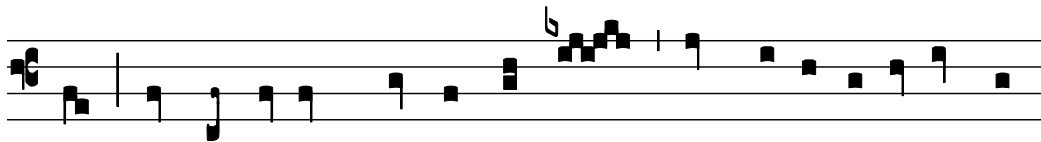
2. Ant.

II.i.

2938.

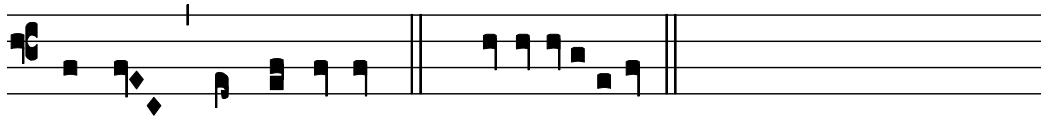
Enu- it pu-érpe-ra * Re-gem, cu- i nomen e-tér-

num : et gáudi- um ma-tris ha-bens cum virgi-ni-tá-tis ho-

nó-re : nec primam sími-lem vi-sa est nec ha-bé-re se-

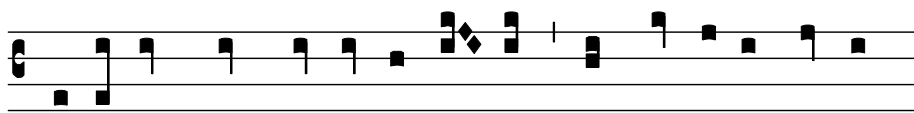

quéntem al-le-lú-ya. *Ps.* Jubiláte. (*xcix.*) [46].

AS:53; 1519:59r; 1531:30v.¹⁰⁴

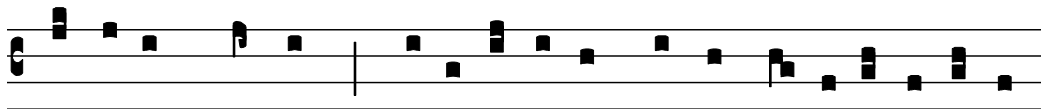
3. Ant.

VII.iv.

1404.

Nge-lus * ad pastó-res a- it, Annúnci-o vo-bis

gáudi- um magnum : qui- a na-tus est vo-bis hó-di- e Salvá-tor

mundi al-le-lú-ya. *Ps.* Deus Deus. (*lxij.*) [47].

AS:53; 1519:59r; 1531:30v.¹⁰⁵

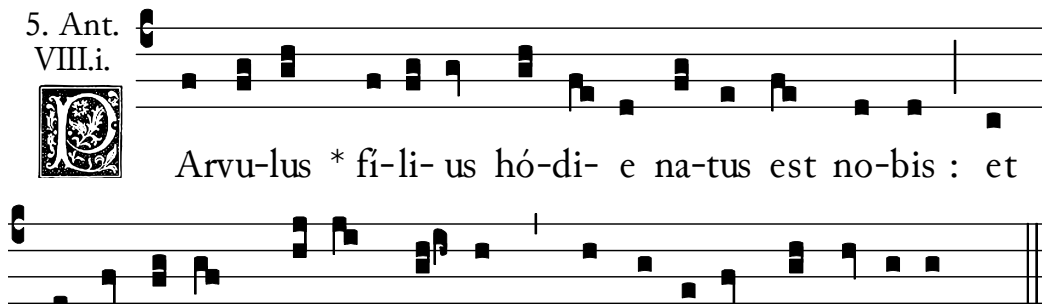
4. Ant.
VII.iv.

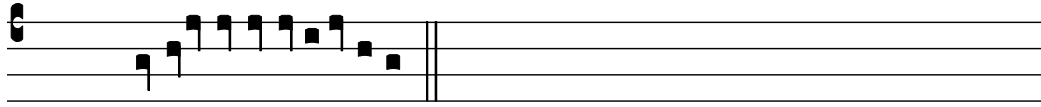
Acta est * cum ánge-lo mul-ti-túdo ce-léstis ex-ér-
ci-tus laudánti- um et di-cénti- um : Gló-ri- a in excélsis
De-o : et in terra pax homí-ni-bus bone vo-luntá- tis al-le-
lú-ya. *Ps.* Benedícite. (*Daniel iij.*) [48].

AS:53; 1519:59r; 1531:30v.¹⁰⁶

5. Ant.
VIII.i.

Arvu-lus * fí-li- us hó-di- e na-tus est no-bis : et
vo-cá-bi-tur De-us for-tis al-le-lú-ya al-le-lú-ya.

Ps. Laudáte. (cxlviij.-cl.) [49].

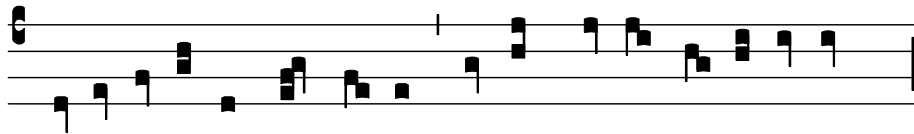
Capitulum et cetera omnia que ad matutinas pertinent : eodem modo expléantur quo ad vespéras excepto quod ad laudes non incensatur nisi principale altare.

Capitulum. Titus 2. [II, 12.]

[31r.] **A**ppáruit grátia Dei salvatóris et secularia desidéria : sóbrie et juste
nostrí ómnibus homínibus erú- et pie vivámus in hoc século. *R̄.* Deo
diens nos, ut abnegántes impietátem grátias.

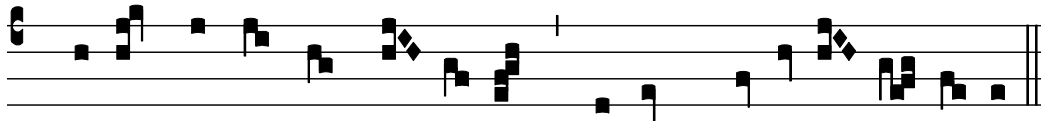
AS:53; HS:8r; 1531:31r.

Hymn.
III.

8248.

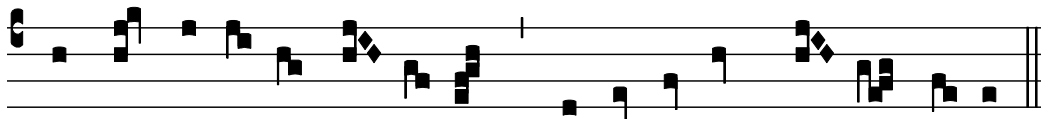
so-lis ortus cár-di-ne, * Et usque ter-re lími-tem :

Christum ca-ná-mus prín-ci-pem, Na-tum Ma-rí- a vír-gi-ne.

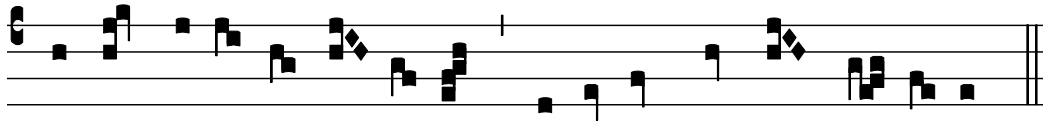
2. Be-á-tus auctor sé-cu-li, Serví-le corpus índu-it :

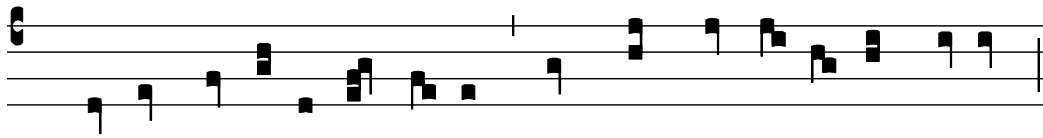
Ut car-ne carnem lí-be-rans, Ne pér-de-ret quos cón-di-dit.

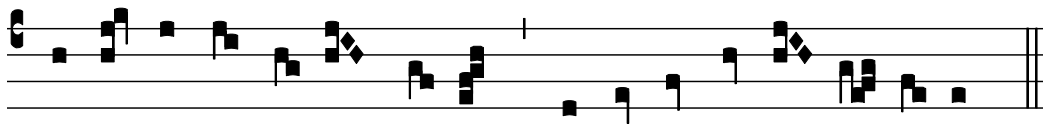
3. Caste Pa-réntis vís-ce-ra, Ce-léstis intrat grá-ti-a :

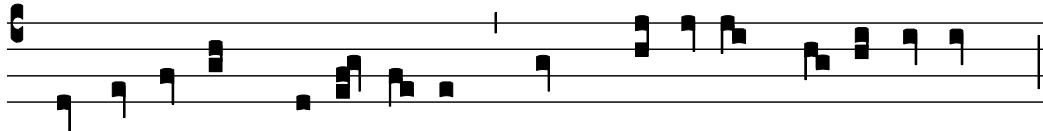
Venter pu-él-le bá- ju- lat, Secrét- ta que non nó- ve- rat.

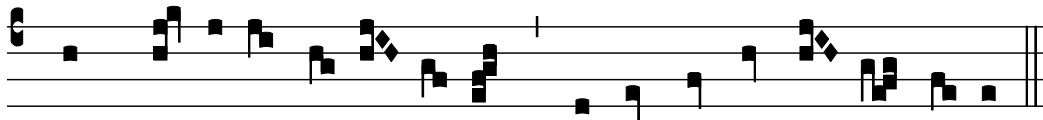
4. Domus pu- dí- ci pé- c- to- ris, Templum re- pé- nte fit De- i :

Intác- ta nés- ci- ens vi- rum, Verbo concé- pit Fí- li- um.

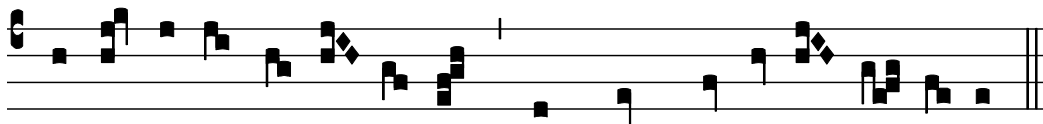
5. E- ní- xa est pu- ér- pe- ra, Quem Gábri- el pre- dí- xe- rat :

Quem ma- tris al- vo gés- ti- ens Clausus Jo- hánnes sén- se- rat.

6. Feno ja- cé- re pér- tu- lit, Pre- sé- pe non abhór- ru- it :

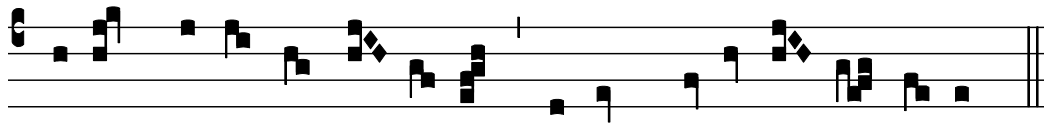

Parvóque lac- te pas- tus est, Per quem nec a- les é- su- rit.

7. Gaudet cho- rus ce- lés- ti- um, Et ánge- li ca- nunt De- o :

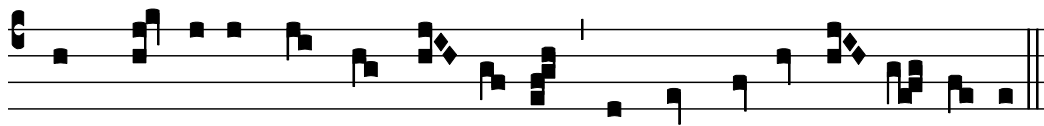
In die nativitatis Domini.

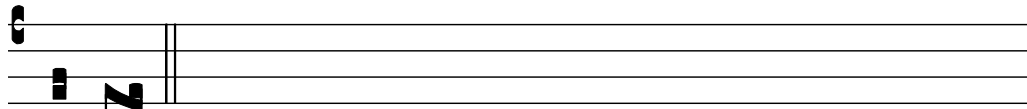
Pa-lámque fit pas-tó- ri-bus, Pastor Cre-á-tor ómni- um.

8. Gló-ri- a ti-bi Dó-mi-ne, Qui na-tus es de vírgi-ne :

Cum Pa-tre et Sancto Spí- ri- tu, In sempi-térna sé- cu- la.

Amen.

℣. Benedíctus qui venit in nómine Dómine.

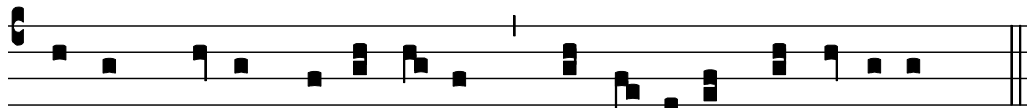
℟. Deus Dóminus et illúxit nobis.

AS:53; 1519:59v; 1531:31r.

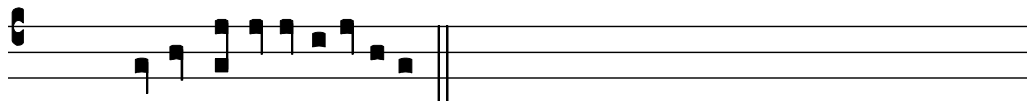
Ant.
VIII.i.

Ló-ri- a * in excélsis De-o : et in ter-ra pax homí-

ni-bus bone vo-luntá- tis al-le- lú-ya al-le-lú-ya.

Ps. Benedíctus. 68*.

[Hec antiphona non dicitur tota ante psalmi intonationem sicut ad vespas nec

*incensetur aliquod altare nisi principale tantum nec aliquo die per annum ad matutinas nec ad secundas vespas.]*¹⁰⁷

Oratio.

Concède quésumus omnipotens Deus : ut nos unigéniti tui nova per carnem natívitás líberet : quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet.

Que sic terminentur Per eúndem

Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : qui tecum [vívít et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus per ómnia sécula seculórum].¹⁰⁸

¶ *Duo clerici de superiori gradu in superpelliciis [juxta rectores principales et secundarios pariter stantes]*¹⁰⁹ *cantent simul hoc*¹¹⁰ *Benedicámus Dómino. ad has matutinas tantum scilicet.*

AS:53; 1519:59v; 1531:31r.¹¹¹

850306.

I.

Erbum Pa-tris hó-di-e Pro-céssit ex Vír-gi-ne :

Ve-nit nos re-dí-me-re, Et ce-lésti pá-tri-e Vó-lu-it nos

rédde-re : Virtú-tes angé-li-ce Cum ca-nó-re jú-bi-lo :

Laudes reddant Dómi- no.

*Alii duo clerici de superiori gradu in consimili habitu ex utraque parte assumpti*¹¹² *respondeant.*

In die nativitatis Domini.

AS:53; 1519:60r; 1531:31r.¹¹³

I.

E-fúlgens pastó- ri-bus Nun-ci-á-vit ánge-lus

Pa-cem pa-cis núnci- us : Tu pastor ecclé- si- e, Pa-cem

no-bis trí-bu- e, Fí-li- os et ínstru- e : Re-demptó-ri

dé- bi-tas, Ju-bi-lándo grá-ti- as.

Deinde fiat memoria de sancta Maria ad consummationem totius mysterii incarnationis.

[*Memoria de sancta Maria.*]

AS:54; 1519:60r; 1531:31r.

Ant.
VIII.ii.

C-ce complé-ta sunt * ómni- a que dicta sunt per

2498.

ánge-lum de Vírgi-ne Ma-rí- a.

∅. Post partum virgo invioláta permansisti. [188].

Oratio.

Deus qui salutis eterne beate
Marie virginitate fecunda hu-
mano generi premia prestitisti : tribue
quesumus, ut ipsam pro nobis

intercedere sentiamus : per quam
meruimus auctorem vite suscipere,
Dominum nostrum Jesum Christum
Filium tuum. Qui tecum vivit.

℣. Dominus vobiscum. ℞. Et cum Spiritu tuo.

¶ *Duo pueri in superpelliciis dicant [retro sacerdotum pariter stantes : vel ad gradum chori.]*¹¹⁴

AS:54; 1531:31r.

VI.

Ene-dí-ca- mus Dó- mi-no.

sine Alleluya. [vel.]

1519:60r.¹¹⁵

III.

Ene-di-camus Dó-mi-no.

¶ *Et notantum est quod nunquam per totum annum dicitur Benedicamus Domino cum Alleluya. nisi in paschali tempore.*¹¹⁶

His peractis cum summo mane duo rectores de ij. forma incipiant missam.

*Officium. Lux fulgebit.*¹¹⁷ [Missal:101.]

¶ *Ad primam.*

Hymnus. Jam lucis. [62].

Antiphona super psalmos in superiori gradu incipiatur.

Ant. Quem vidistis. [17].

Psalmi. Deus in nomine tuo. (liij.) [95]. Beati immaculati. (cxviii. j.) [96].

Retribue. (cxvii. ij.) [97].

Antiphona super psalmum Quicumque. a secundo excellentiore incipiatur.

Ant. Grátias tibi Deus. [99].

Ps. Quicúnque vult. [100].

Capitulum. Regi seculórum immortalí. [104].

Ab aliquo clerico de secunda forma pro voluntate secundi rectoris loco nec habitu mutato dicatur.

R̃. Jesu Christe. *cum* Allelúya. [105]. *Ṽ.* Qui de Virgine dignátus es nasci. †Miserére nobis. [*Ṽ.*] Glória. Jesu Christe.¹¹⁸

Hic etiam versus Qui de Virgine. dicitur quotidie usque in crastinum purificationis beate Marie : nisi in die epiphannie et per octavas ejusdem, et etiam in octava. Dicitur etiam idem versus in omnibus festis et per octavas beate Marie : et in commemorationibus ejusdem per totum annum : et in festo Corporis Christi et per octavas et in octava quando de ipsis octavis fit servitium.

Ṽ. Exúrge Dómine. [111].

Preces et cetera que ad primam pertinent expleantur.

¶ *Hec regula generaliter observetur, quod semper R̃. Jesu Christe. ab uno solo puero vel clerico dicatur loco nec habitu mutato.*

¶ *Ad iij.*

Hymnus. Nunc sancte. [127].

Super psalmos in superiori gradu incipiatur antiphona. Génuit. 318.

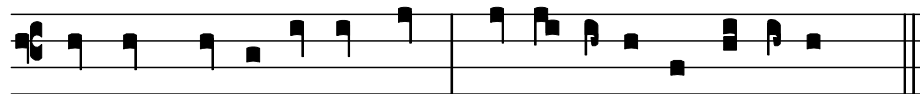
Ps. Legem pone. (cxviii. iij.) [132].

Cap. Appáruit grátia Dei. 320.

Responsorium in iij. forma dicitur. Idem ordo in ceteris horis servetur.

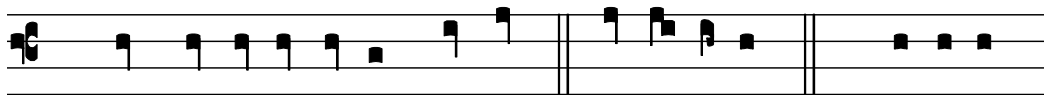
AS:54; 1519:60v; 1531:31r.¹¹⁹

Resp.
VI.

7838.

Erbum ca-ro factum est. †Alle-lú-ya al-le-lú-ya. *ij.*

7838a.

Ṽ. Et ha-bi-tá-vit in no-bis. †Alle-lú-ya. *Ṽ.* Gló-ri-a

Pa-tri et Fí-li-o : et Spi-rí-tu-i Sancto. Verbum.

℟. Ipse invocávit me.

Chorus respondeat. Pater meus est tu. sine Allelúya.

Quod per totum annum observetur extra tempus pasche nisi prius post versum istum
Verbum caro factum est. ut supra dictum est.

Oratio. Concéde quésumus. 323.

¶ Ad vj.

Hymnus. Rector potens. [137].

Ant. Angelus. 318.

Ps. Defécit. (cxviij. vj.) [141].

[31v.]

Capitulum. Ad Titum 3. [4, 5.]

Apparuit benignitas et humanitas
salvatoris nostri Dei, non ex
operibus justicie que fecimus nos : sed

secundum suam¹²⁰ misericordiam
salvos nos fecit. [℟.] Deo gratias.

1519:60v; 1531:31v.

6988. Resp. VI.
 P-se invo-cá-vit me. †Alle-lú-ya al-le-lú-ya. ij.

6988a.

℟. Pa-ter me-us es tu. †Alle-lú-ya.

[℟. Glória Patri. 326. Ipse.]¹²¹

℟. Notum fecit Dóminus.

℟. Salutáre suum. sine Allelúya.

Oratio ut supra. 323.

¶ *Ad ix.*

Hymnus. Rerum Deus. [147].

Ant. Párvulus. 319.

Ps. Mirabilia testimónia tua. (*cxviiij. ix.*) [150].

Capitulum. Heb.1. [1, 2.]

Multipháriam multisque modis | prophétis : novissime diébus istis
olim Deus loquens pátribus in | locútus est nobis in Fílio.

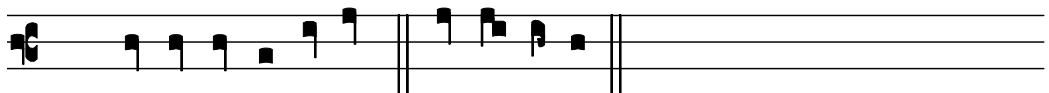
1519:60v; 1531:31v.

Resp.
VI.

MO-tum fe-cit Dómi-nus. †Alle-lú-ya al-le-lú-ya. ij.

7241.

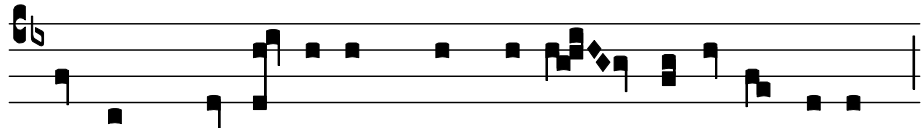
7241a.

- ℣. Sa-lu-tá-re su-um. †Alle-lú-ya.
℣. Glória Patri. 326. Notum.
℣. Benedictus qui venit in nómine Dómini.
℣. Deus Dóminus et illúxit nobis. *sine* Allelúya.
Oratio ut supra. 323.

¶ *Ad secundas vesperas.*

AS:54; 1519:60v; 1531:31v.

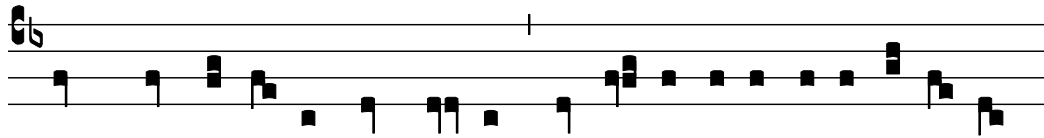
1. Ant.
Ii.

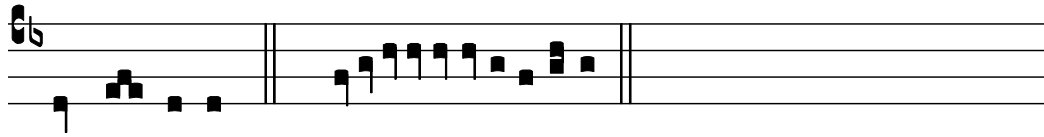
TE-cum princí-pi-um * in di-e virtú-tis tu-e :

5127.

In die nativitatis Domini.

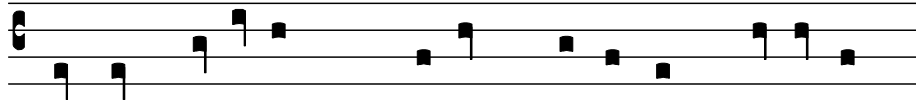
in splendó-ri-bus sanctó- rum ex ú- te-ro ante lu- cí- fe- rum

gé- nu- i te. *Ps.* Dixit Dóminus. (*cix.*) [311].

AS:54; 1519:61r; 1531:31v.

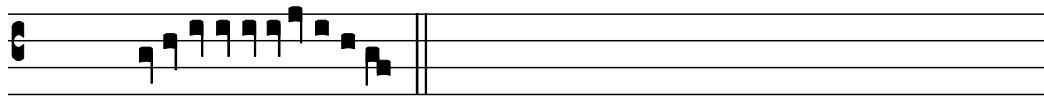
4587. 2. Ant.
VII.i.

E- dempti- ónem * mi- sit Dómi- nus pópu- lo

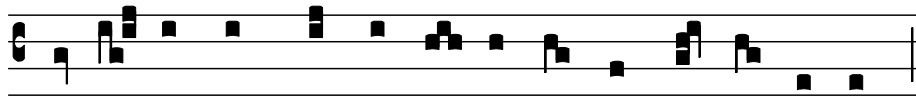
su- o : mandá- vit in e- tér- num testaméntum su- um.

Ps. Confitébor. *ij.* (*cx.*) [312].

AS:54; 1519:61r; 1531:31v.

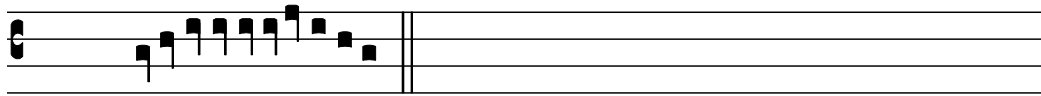
2794. 3. Ant.
VII.iii.

X- ór- tum est * in té- ne- bris lu- men rec- tis corde :

mi- sé- ri- cors et mi- se- rá- tor et justus Dómi- nus.

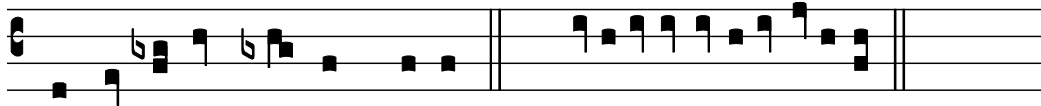
Ps. Beátus vir. (cxj.) [313].

AS:54; 1519:61r; 1531:31v.

1466. 4. Ant.
IV.v.

- pud Dómi-num* mi-se-ri-córdi- a : et co-pi- ó-sa

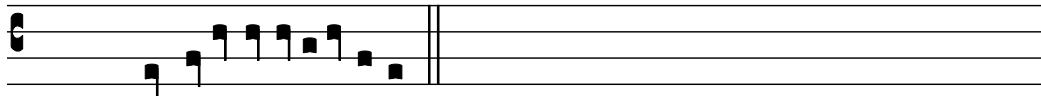
a-pud e-um re-démpti- o. Ps. De profúndis. (cxxix.) [333].

AS:54; 1519:61r; 1531:31v.

2106. 5. Ant.
VIII.i.

E fructu* ventris tu- i po-nam su-per se-dem tu- am.

Ps. Meménto. (cxxxj.) [337].

He predicte antiphone cum suis psalmis dicuntur quotidie ad vespervas usque ad octavas epiphanie et in ipsis octavis.

[Ita tamen quod ad has vespervas primam antiphonam incipiat excellentior persona post illum qui exequitur officium hujus diei, secunda vero antiphona ab excellentiori alterius partis incipiat et ita discurrant singule antiphone personarum dignitate.

¶ *Et sciendum est quod in omnibus festis duplicibus predicte quinque antiphone usque ad octavam epiphanie in superiore gradu discurrant, in ceteris vero festis duplicibus, in secunda forma.]*¹²²

*Capitulum [episcopus vel decanus dicat loco nec habitu mutato].*¹²³ Multiphariam.

328.

R. Verbum caro. [et dicatur sine prosa a tribus excellentioribus personis in cappis sericis pro dispositione cantoribus].¹²⁴ 310.

Hymnus. A solis ortus cárdine. 320.

V. Benedictus qui venit. 322.

[*Antiphona super Magníficat.* excellentior persona ex parte chori incipiat : et si episcopus presens fuerit, canto ipsam antiphonam ei injungat.]¹²⁵

AS:54; 1519:61r; 1531:31v.¹²⁶

3093. Ant.
Liv.

Odi e * Chris-tus na-tus est, hó-di- e Salvá-tor ap-
pá-ru- it : hó-di- e in terra ca-nunt ánge-li, le-tántur arch-
ánge-li : hó-di- e ex-úl- tant justí di-céntes : Gló-ri- a
in excélsis De- o al-le- lú-ya. *Ps. Magníficat.* 53*.

Oratio. Concéde quésumus. 323.

Finita hac oratione cum Benedicámus Dómino. *a duobus clericis de secunda forma [sine Allelúya.]*¹²⁷ *in suppelliciis*¹²⁸ [*ad gradum chori dicant.*]¹²⁹

¶ *Convenient omnes dyaconi in capis sericis portantes cereos ardentés in manibus : et sic eat processio per medium chori ad altare sancti Stephani cantantes R. quodam dyacono incipiente.*

AS:60; 1519:61v; 1531:31v.¹³⁰

7575. Resp. I.

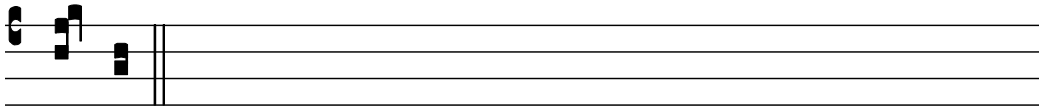
Ancte * De- i pre-ci-ó- se pro-tho-
 mártyr Stépha- ne : Qui virtú- te ca-ri-tá- tis circun-
 fúl- tus úndi-que : Dó-mi- num pro i-ni-mí- co ex-
 o-rás- ti pó- pu- lo. †Funde pre- ces pro de-vó-
 to ti-bi nunc col- lé-gi- o.

Tres dyaconi dicant versum.

7575a.

∅. Ut tu-o pro-pi-ci-á- tus inter-véntu Dómi- nus :

Nos purgá- tos a peccá- tis jungat ce- li cí- vi- bus.

†Funde.

Omnes diaconi simul cantent prosam videlicet.

AS:60; 1519:62r; 1531:31v.¹³¹

Prosa.

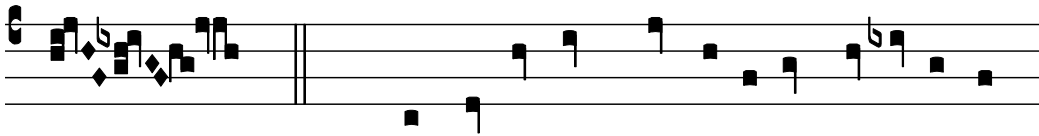
I.

602083Pa.

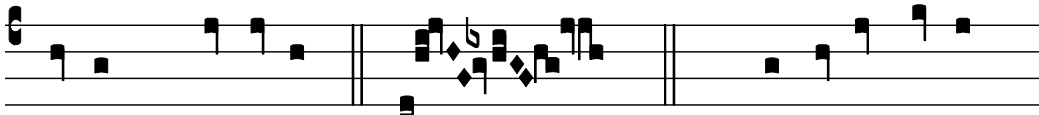

E mundi climá-ta prothomártyr laudant ómni- a.

Chorus [vel organa]¹³² respondeat cantum prose in cantu versus precedentis super litteram A. post unumquemque versum.¹³³

A. V. Qui primus ad mar-tí-ri- i glo-ri- ó-sa

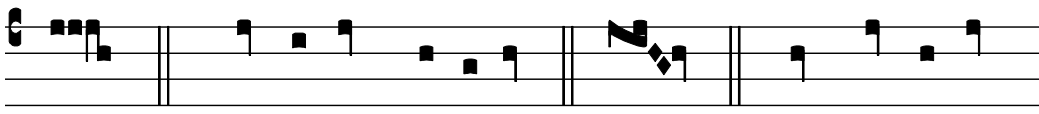
currens brá-vi- a. A. V. Hó-di- e sacra

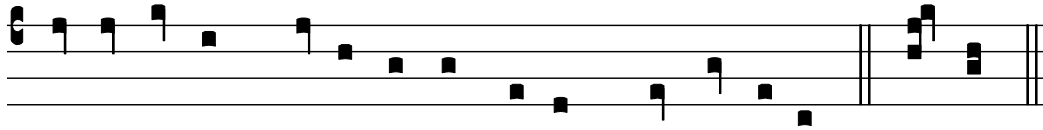
ple-nus grá-ti- a. A. V. Dómi-ni sequé-ris vestí-gi- a.

A. V. Quem vi-dé-re. A. V. Me-ru- ís-ti.

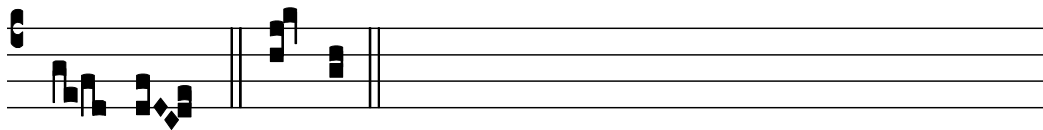
A. V. Pa-tris in gló-ri- a. A. V. Ut pél-le-res

la-pi-dántum crími-na súppli-cans de vé-ni-a. †Funde.

℟. Gló-ri-a Pa-tri et Fí-li-o : et Spi-rí-tu-i

Sanc-to. †Funde.

Non dicetur Glória Patri. ad hanc processionem sed dum prosa canitur sacerdos thurificet altare deinde imaginem sancti Stephani. Et postea sacerdos dicat modesta voce, ℟. Glória et honóre. [687].

[℟. Orémus.]¹³⁴

Oratio.

DA nobis quésumus Dómine imitari quod cólimus, ut discámus et inimicos diligere : quia ejus natalícia celebrámus, qui novit étiam

pro persecutóribus exoráre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum. Qui tecum vivit.

[Cantor diaconorum de eorum voluntate inter eos electus]¹³⁵ in redeundo dicatur aliquod ℟. de sancta Maria : scilicet Solem justície. {93}. vel Stirps Jesse.¹³⁶ {83}. vel Ad nutum. {88}. vel aliqua antiphona de sancta Maria : cum hoc versu.

℟. Speciósus forma pre filiis hóminum.

℟. Diffúsa est grátia in lábiis tuis.

Non ulterius dicatur.

Oratio. Deus qui salútis etérne. [189].

Ab hac die usque ad purificationem [beate Marie]¹³⁷ semper ad memoriam beate Marie [quando de ea fit memoria]¹³⁸ dicatur ad matutinas ℟. Post partum. [188]. Et ad vespervas ℟. Speciósus forma. tantum [ut supra]¹³⁹ : nisi quando fit memoria de commemoratione ejusdem ad vespervas alicujus sancti : cum hac ant. Sub tuam protectionem. 125. tunc enim dicetur ℟. Sancta Dei génitrix. [194]. et semper cum

oratione Deus qui salútis. [189].

*Ubi non*¹⁴⁰ *fit processio de sancto Stephano, dicitur ad memoriam ejusdem.*¹⁴¹

AS:55; 1519:62v; 1531:31v.¹⁴²

5216. Ant. I.v.

U princi-pá-tum te-nes * in cho-ro mártý-rum
 sí-mi-lis ánge-lo, qui pro te la-pi-dánti-bus De-um depre-
 cá-tus es : be-á-te Stépha-ne intercé-de pro no-bis ad
 Dómi-num.

Ÿ. Glória et honóre. [687].

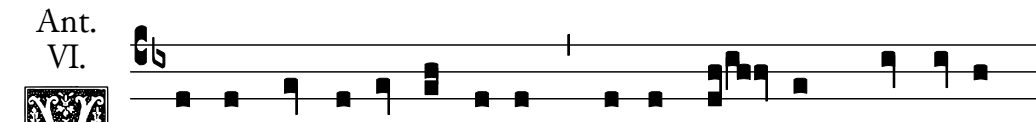
Oratio. Da nobis quésumus. *ut supra.* 334.

Et tunc nulla fiat memoria de sancta Maria ad matutinas usque in crastinum circuncisionis, nec etiam ad vespervas : nisi ubi fit processio.

¶ *He sequentes antiphone dicantur quotidie ad memoriam de nativitate Domini ad vespervas et ad matutinas per ordinem per totas octavas cum repetitione earundem.*

AS:55; 1519:62v; 1531:31v.¹⁴³

5452. Ant. VI. (1.)

Irgo hó-di-e fi-dé-lis, * etsi Ver- bum gé-nu-it

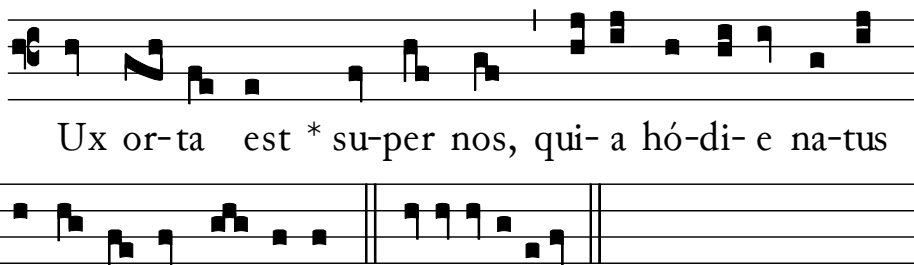

In die nativitatis Domini.

incarná-tum virgo mansit : et post par- tum quam laudántes
omnes dí-cimus, Be-ne-dícta tu in mu-li- é- ri-bus.
Amen.

AS:62; 1519:70r; 1531:31v, 34v.¹⁴⁴

(2.) Ant.
II.i.

Ux or-ta est * su-per nos, qui- a hó-di- e na-tus
est Salvá-tor al-le- lú-ya. Amen.

AS:55; 1519:63r; 1531:31v.¹⁴⁵

(3.) Ant.
VI.

O-di- e * intácta virgo De-um no-bis gé-nu- it Té-
ne-ris indú-tum membris quem lactá-re mé-ru- it : Om-nes
ipsum a-do-rémus qui ve-nit salvá-re nos. Amen.

3104.

AS:55; 1519:63r; SB:cxcvii.¹⁴⁶

2926.
(4.)

Ant.
VI.

Aude- ámus omnes fi-dé-les * Salvá-tor nos- ter na-
tus est in mundum, hó-di- e pro-céssit pro- les magní-fi-ci
gé-ne-ris : et perse-ve-rá-vit pudor virgi-ni-tá-tis. Amen.

AS: 55; 1519:63r, 97v; 1531:31v.¹⁴⁷

3877.
(5.)

Ant.
VI.

Esci- ens ma-ter virgo vi-rum, * pé-pe-rit si-ne
do-ló-re Salva-tó-rem se-cu-ló- rum, ipsum re-gem ange-
[32r.] ló-rum so-la virgo lactá-bat ú-be-ra de ce-lo ple-na.
Amen.

AS:55; 1519:63r; 1531:32r.¹⁴⁸

(6.) Ant. II.i. 5456.

Irgo verbo * concé-pit, virgo permánsit : virgo pé-
pe-rit Re-gem ómni- um re-gum. Amen.

AS:55; 1519:63v, 99v; 1531:32r.¹⁴⁹

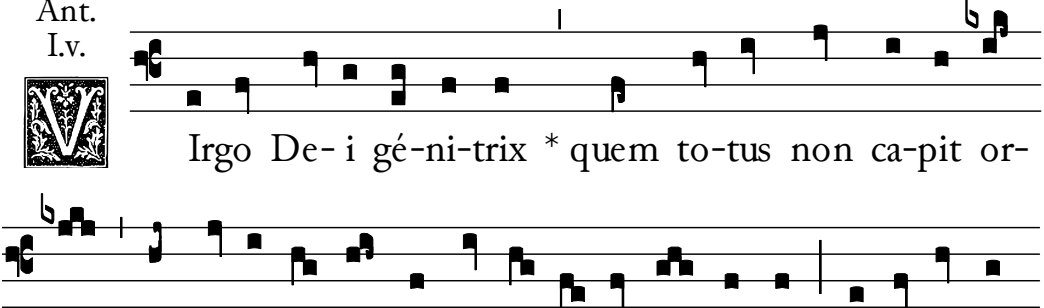
(7.) Ant. VIII.ii. 1668.

E-á-tus * venter qui te portá-vit Christe : et be-
á- ta ú-be- ra que te lac-ta-vé-runt Dómi-num et Salva-
tó-rem mundi al-le-lú-ya. Amen.

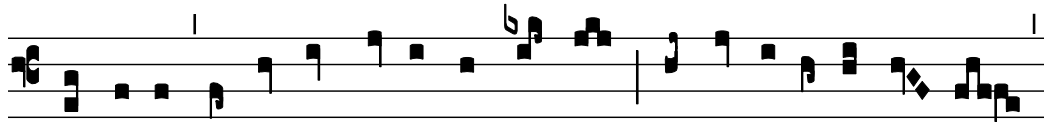
AS:55; 1519:63v; 1531:32r.¹⁵⁰

(8.) Ant. I.v. 5448.

Irgo De- i gé-ni-trix * quem to-tus non ca-pit or-
bis in tu- a se clau-sit vísce- ra factus homo : ve- ra fi- des

In die nativitatis Domini.

gé-ni-ti, purgá-vit crí-mi-na mundi : et ti-bi virgí-ni- tas
in-vi- o-lá- ta ma-net. Amen.

AS:56; 1519:63v; 1531:32r.¹⁵¹

4224.
(9.)

Ant.
VIII.i.

As-tó-res * dí-ci-te quidnam vi-dís-tis, et annuci-
á-te Chris-ti na-ti-vi-tá-tem : Infántem ví-dimus pannis in-
vo-lú-tum, et cho-ros ange-ló-rum laudántes Salva-tó-rem.
Amen.

¶ *Ad completorium.*

AS:56; 1519:63v; 1531:32r; 1531-P:44v.

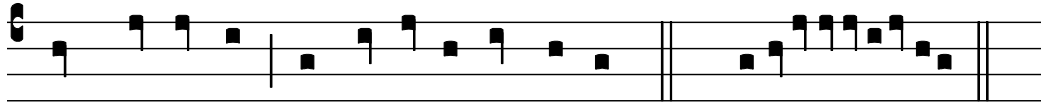
Ant.
VIII.i.

a- tus est no-bis * hó-di- e Salvá- tor qui est Chris-

3857.

In die nativitatis Domini.

tus Dómi-nus : in ci-vi-tá-te Da-vid. *Ps.* Cum invocárem.
(iv.) [362]. [*et ceteri psalmi consueti.*]

Cap. Tu in nobis. [364].

Hymnus. Salvátor. [369].

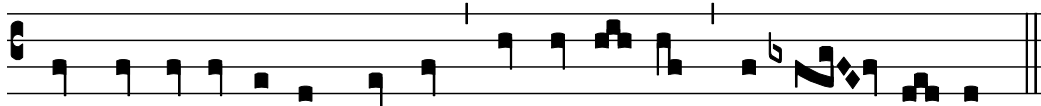
Ÿ. Custódi nos Dómine. [367].

AS:56; 1519:64r; 1531:32r; 1531-P:44v.¹⁵²

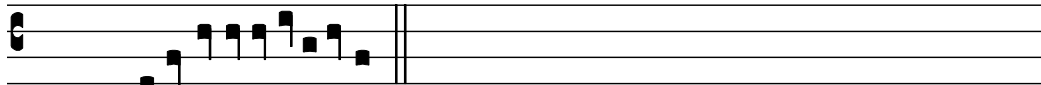
Ant.
V.i.

L-le-lú- ya. * Verbum ca-ro factum est al-le-lú-ya :

et ha-bi-tá-vit in no-bis al-le-lú- ya al-le- lú- ya.

Ps. Nunc dimíttis. [367].

Preces et oratio ut supra. [401].

*Hoc completorium non mutatur usque ad circuncisionem Domini. Antiphona vero super psalmum Nunc Dimíttis. dicitur usque ad vigiliam epyphanie. Et a prima die nativitatis Domini regendus est chorus in capis sericis usque ad Véterem hóminem.*¹⁵³
excepta vigilia epiphanie quando extra dominicam contigerit.

[*Hac die scilicet sancti Stephani totum officium ad completorium, ad matutinas, ad missam et ad omnes horas hujus diei celebrant ipsi diaconi in hymnis et antiphonis in lectionibus legendis et in responsoriis cantandis : omnia fiant pro voluntate eorum diaconorum : tamen tabula scribatur sicut in aliis festis duplicibus. Eodem modo faciant sacerdotes in festo sancti Johannis apostoli, et pueri in festo innocentium.*

[*Nota quod ab hac die, chorus est quasi irregularis usque ad processionem que fieri debet ab altare sancti Thome martyris in festo sanctorum innocentium.*]¹⁵⁴

Notes, pages 263-340.

- ¹ In AS:42. 'paráti' is set CB.GAB.AG ; 'Majestátem' is set C.AC.CDC.AC. In 1519:47v. 'Dei' is set DBD.DECCBADEDCCBA. In BL-52359:28r. 'vidébitis' is set EFG.G.FDEFEF.FE; 'Dei in' is set DBDDECCBA.BCDCBABCBA.
- ² In AS:43. 'vos' is set AG.
- ³ This passage can be found in other sources as 'digna Dei . . . immaculata sancti immaculati'. See for example Romualdo Gentilucci, *Life of the Most Blesse Virgin Mary*. (New York, 1860.) 98. and L'Abbé Barbier, *La sainte vierge s'après les pères*. (Lyon, 1867.) 286.
- ⁴ In AS:43. 'illa' is set C.BA ; 'est' is set FG. AS:43. and 1519:47v. have 'descéndet'. 'Decóris' does not appear in 1531:25v. In aS:43. 'habitatióne' is set A.GF.G.AC.CCBA.CD; In AS:43. 'Qui' is set FE in both places. In BL-52359:28r. 'Fílius' is set F.E.F.
- ⁵ In AS:43. 'Propter' is set G A; the psalm tone is IV.iv. US-II:xxviii. agrees with 1519:48r.
- ⁶ 1531:26r. has 'super nos sicut ros'. AS:44. has no flat. AS:44. shows the psalm-tone as VIII.ii. Walter Frere gives the correct ending, IV.v., in accordance with the *Sarum Tonary*, US-II:xxvii.
- ⁷ 1531:26r and BL-52359:28v. have 'Crástina die erit'. [cantus 001941.1] In BL-52359:28v. 'erit' is set C.C.
- ⁸ In 1519:48v. 'desponsáta' is set G.GA.AAG.F; 'convenírent' is set DC.C.AC BGAGF.F; 'allelúya' is set Fe.FG.G.G. In BL-52359:28v. 'convenírent' is set DCC.AC.GAGF.F; 'enim' is set GFD.DFE. In AS:44. 'ea' is set GA.A; 'allelúya' is set FE.FGF.G.G.
- ⁹ 1519:49r.
- ¹⁰ 1519:49r.
- ¹¹ 'expleantur', 1519:49r.
- ¹² 1519:49r.
- ¹³ 'dominicis precedentibus', 1519:49r.
- ¹⁴ 1519:49r.
- ¹⁵ 1519:49r.
- ¹⁶ 'hymnos', 1519:49r.
- ¹⁷ In BL-52359:29r. 'vidébitis auxiliium' is set F.G.F.F. F.F.F.F.
- ¹⁸ 1519:49r. omits 'die'.
- ¹⁹ 1519:49r. omits 'Deus'.
- ²⁰ 'omnes Resposiones Versiculorum.' Portif. 1525-6. [SB:clxiii.]
- ²¹ 1519:49r.
- ²² 1519:49r. omits 'die'. BL-52359:29r. has 'Dicit Dóminus exercítuum'; 'Dóminus' is set G.F.G.
- ²³ 1519:49v.
- ²⁴ 1519:49v.
- ²⁵ 1519:49v.
- ²⁶ ¶ Ad primam et ad alias horas omnia fiant de vigilia, et nichil de dominica. 1519:49v.
- ²⁷ Here 1531:26v. repeats the woodcut from the vigil of the nativity. In its place we provide the woodcut from matins of the nativity found in 1519:51v.

- ²⁸ In 1519:50r. 'vobis' is set C.A.
²⁹ In 1519:50r. 'Maríe' is set G.A.G.
³⁰ In AS:45. 'Hierúsalem' ends EGADFFE ; 'super' is set F.FG. No flat appears at 'egrediémini', but the F-clef of 1519:50r. would imply B_♭.
³¹ US-II:28. has 'Veni redémptor ómnium'. In stanza four 1531:26v. has 'Procédens e thálamó suo'.
³² 1519:50v.
³³ 1519:51r. omits 'primus dies pasche'.
³⁴ 1519:51r.
³⁵ 1519:51r.
³⁶ Peter and Paul (TUS:xv. indicates this altar as S. Peter only).
³⁷ Risby:12v. The text in 1531:27r, '*Deinde thurificent*' appears to be deficient.
³⁸ '*Rectores chori dicant Benedicamus sollempniter.*' [US-II:29.]
³⁹ 1519:51r.
⁴⁰ 1531:27r. has 'dóminum suum'. In AS:45. 'revertátur' appears a third lower. IN PEN:01r. 'a' is set B.
⁴¹ 1531:27r. begins stanza three 'De méntium'. In HS:5v. 'Amen' is set GA.GFG. Some sources, including HS, add B_♭ in the final phrase of each verse, thus :

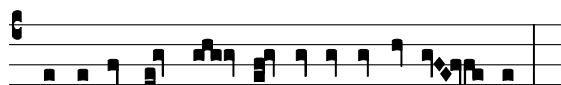
Et sal-va omni témpo-re.

- In PEN:01r. 'prótege' is set G.AC.C.
⁴² In 1531 of course the melody does not appear at all. In 1519:51r. the melodic incipit does in fact appear below, as part of a cue at the end of the current paragraph.
⁴³ 1519:51r.
⁴⁴ 1519:51r.
⁴⁵ 'et dedicationes ecclesie : et per omnes octavas que fiunt cum regimine chori extra tempus pasche sive de octava fit servitutum sive de aliquo sancto novem lectionem.' 1519:51r.
⁴⁶ In 1519:51r. and PEN:01r. 'invéníat' begins CDE. In PEN:01r. 'Dóminus' is set FEED.D.FGA; 'véniet' is set DEFED.CDE.E.
⁴⁷ In AS:46. 'natus' is set AG.AB_♭CB_♭A. 1519:51v. agrees with Penpont:1r. and Lon52359:30v.
⁴⁸ In HS:7r. 'Solus' is set AC.F ; 'Amen' is set DED.CD.
⁴⁹ 1519:52r.
⁵⁰ 'et in omnibus feriis' does not appear in 1519:52r.
⁵¹ 1519:52r.
⁵² AS:46. has the wrong clef (F instead of C) for the first two lines. In BL-52359:30v. 'tu' is set C.
⁵³ In BL-522359:30v. 'benedíxit' is set GA.G.FG.FE. In PEN:1v. 'Deus' is set D.EFE.
⁵⁴ '*et sic fniatur, Hec dicit Dóminus Deus convertímini ad me et salvi éritis.*' 1519:52r.
⁵⁵ 'Neptalim', SB:clxxiii. It appears thus in the *Vulgate* at Matthew 4:15.

- ⁵⁶ This rubric refers to the addition of a clause to the closing sentence of this Lesson: 'Hec dicit Dominus Deus, Qui . . . dignatus est : convertimini ad me et salvi eritis.' which appears in the Use of York. This clause does appear in BL-52359:31r.
- ⁵⁷ 1531:28r. has 'celéstia regna'. In AS:47. the final syllable and note of 'nasci' is missing; 'hóminem' is set C.CDDC.B. AS:47. has no flat at 'regna' or at 'revocáret' or at 'angelórum'. In BL-52359:31r. 'nasci' is set CAAGAB₂A; 'hóminem pérditum' is set C.CD.DCC Cb.CD.DCC; 'exércitus' is set Dc.DE.D.C. In PEN:1v. 'revocáret' is set CDE.ECDCD.B₂B₂AB₂.B₂A; 'exércitus' is set D.DCDE.D.C.
- ⁵⁸ 'clerum'. 1519:52v.
- ⁵⁹ 1519:52v.
- ⁶⁰ SB:clxxv. omits this sentence.
- ⁶¹ In AS:47. 'facti' is set ACD.AC. In 1519:53r. 'illúxit' is set AC.C.CB. In BL-52359:31r. the second 'hódie' is set CB.CB.ABCBG; melliflui' is set FAC.C.AGB.B.
- ⁶² AS:47. has 'Descéndit de celo'. In 1519:53r. and BL-52359:31v. 'arce' is set AGG.FG. AS:47. has B. throughout the $\mathfrak{V}\mathfrak{V}$. except at 'Dóminus' in \mathfrak{V} . 1 and at 'Patri et' in \mathfrak{V} . 2. In BL-52359: 'fábrica' is set FGFFE.DC.DFEF. BL-52359:31v. has no flat in the verses. PEN:2r. has no flat at 'celis'; 'purpúrea' is set G.FGA.FE.DFDCDED. In AS:47 and PEN:2r. B-flat appears at the beginning of each verse. Here the edition follows 1519:53r. and PEN:2v.
- ⁶³ 1519:53v. (See *feria vi. post nativitate Domine.*)
- ⁶⁴ 'Famíliam custódi Christe tua' and 'Te laudant alme'.
- ⁶⁵ In AS:77. 1519:53v. and 1519:92r. 'médio' is set A.A.A.
- ⁶⁶ In 1519:53v. 'in' is set G. In BL-52359:32r. 'in' and its note are missing.
- ⁶⁷ 1519:53v.
- ⁶⁸ 'ómnibus', SB:clxxvii.
- ⁶⁹ 'sícula', 1531:28v.
- ⁷⁰ 1519:54r.
- ⁷¹ In AS:48. 'et pósito in presépio' appears a third higher in the C-clef. This appears to be a scribal error. In BL-52359:32r. 'appáruit' ends FE. BL-52359:32r. has no flat at 'nobis'. In AS:48. 'médio' is set AB₂A.G.
- ⁷² *Serm. II. xxi. Op. p. 13.* [SB:clxxviii.]
- ⁷³ 1519:54r.
- ⁷⁴ The text switches at this point from S. Leo's Sermon 22, On the feast of the Nativity II, to his letter to the Emperor Flavian, usually refereed to as the Tome to Flavian.
- ⁷⁵ 1531:29r. has 'Dóminum Jesum Christum'. In AS:49. 'sacraméntum' ends EF; AS:49. has B₂ throughout 'beáta virgo'. 1519:54v. has B₂ at the end of 'virgo' and nowhere else.
- ⁷⁶ 'tempopora', 1531:29r.
- ⁷⁷ *Sic legimus in Operibus Leonis Magni editis Parisiis A.D. 1671. In Breviario tamen scribitur, '-quos ad mandata Dei spontaneos in obsequium sue voluntatis illuxerat'.* [SB:clxxix.]

- ⁷⁸ AS:49. has no flat at 'virum', 'aurem', 'Ipsum', 'genuísti', or 'Glória'. 1519:54v. has flats only at 'virum' and 'cognovísti'. In AS:49: and BL-52359:32v. 'cognovísti' is set A.AG.AB₃GA.GAAEFE. In BL-52359:32v.'aurem' is set AB₃GA.GAAEFE; 'nostrum' is set DEF.EDFFE. BL-52359:32v. has no flat at 'virum' or at 'mulíeres' or in the verses.
- ⁷⁹ '*Hic cantus sequens dicatur super hunc versum quandocunque dicatur, nisi ad has matutinas tantum.*' 1519:55r.
- ⁸⁰ In AS:49. this antiphon appears a fifth higher, in the C-clef.
- ⁸¹ 1519:55v.
- ⁸² *In Evangelia, Lib. I. Homilia VIII. Op. Tom. I. col. 146o, 146l.* [SB:clxxxii.]
- ⁸³ 'intérna satietáte': SB:clxxxii.
- ⁸⁴ In 1519:55v. 'Dei' is set A.CB. In AS:50. 'génuit' has been altered and appears to be set CBCD.C.DBC. In BL-52359:33r. 'María' has been added later, with no music; 'intácta' is set D.DEGEFE.ED.
- ⁸⁵ 1519:55v.
- ⁸⁶ *In Aurora Natalis Domini, Op. Tom. VII. col. 303.* [SB:clxxxiii.] *Bede the Venerable : Homilies on the Gospels*, trans Martin and Hurst, Vol 1., 1.7.
- ⁸⁷ In BL-52359:33r. 'portavérunt' is set G.AC.CBCDCD.DC; 'et' is set GA; 'quia hódie' is set C.F.FEFEDE.ED. In PEN:3r. the second 'beáta' is set G.GAC.C.
- ⁸⁸ 1519:56r.
- ⁸⁹ *Ad summam missam in die Natalis Domini. Op. Tom. VII. col. 305.* [SB:clxxxiv.] 1519:56r. has the text incipit 'Quia temporís'. *Bede the Venerable : Homilies on the Gospels*, trans Martin and Hurst, Vol 1., 1.8.
- ⁹⁰ In AS:51. 'unigéniti' is set G.FG.GA.G.G. In BL-52359:33v. 'Verbum' is set DGDg.G; 'Patre' is set ABCG.G.
- ⁹¹ 1519:56v.
- ⁹² 'deferente', 1519:56v.
- ⁹³ 1519:56v.
- ⁹⁴ In this note parenthetical numbers indicate the line of music to which the note refers.
- (1) In AS:51. 'Dóminus' is set G.G.A.
- (5) In AS:51. PEN:3v. and BL-52359:34r. 'David' is set ACBBC A. In AS:51. the first 'Abraham' is set GA.GFEFFE.E. 1531:30v. has 'Abraham génuit'.
- (6) In PEN:4r. 'autem' is set DEG.
- (7) In In AS:51. 'Judam' is set A.G; 'autem' is set ACCAC.BA.
- (8) In BL-52359:34r. 'de' is set G.
- (9) In 1519:56v. 'autem' is set DE.FEDEEDC. In PEN:4r. 'autem' is set DEFEDC.EDC. In AS:51. the first 'Esrom' is set FGFEDEFEC C. 1531:30v has 'Esron'.
- (13) In BL-52359:34r. the first 'Booz' is set G.GA. In AS:51. the second 'Booz' is set EF.EDC. In 1519:57r. 'autem' is set DE.FEDEEDC.

- (15) In AS:51. the first 'David' is set GFEF.GAGF. In BL-52359:34r. the first 'David' is set GFEF.GAGAGF.
- (17) In 1531:30v. has 'Róboam autem génuit'.
- (18) 1531:30v. has Abía AS:51. and 1519:57r. have Asam.
- (19) In 1519:57r. the first 'autem' is set DE.FEDEEDC. In AS:51. Jósaphat is set FGFED.EFEEC.C. In PEN:4r. the second 'autem' is set DEG.GG.
- (20) 1531:30v. has 'Joram autem'. In 1519:57r. and PEN:4v. 'Oziam' is set G.FEFFE.E.
- (21) In PEN:4v. the first 'autem' is set DEG.GG. In AS:52. 'Jóatham' is set GAGFE.FFE.E. In BL-52359:34v. 'Jóatham' is set G.GFEFFE.E. 1531:30v. has 'Jóatham autem'.
- (22) In BL-52359:34v. Ezechíam' is set G.G.GFEFFE.E.
- (23) In AS:52. and PEN:4v. 'autem' is set DEFE.EDC.
- (24) In PEN:4v. the first 'autem' is set DEG.G.
- (25) In 1519:57r. 'Josíam' is set G.FEFFE.E ; 'autem' is set DEG.GG.
- (26) In PEN:4v. 'autem' is set DEG.G.
- (27) In PEN:4v. 'transmigratióne' is set FEEFe.D.E.F.GFE.FAGFEF. In BL-52359:34v. 'Babilónis' is set G.AA.G.FEF.G. In AS:52. 'Jechónias' is set G.G.ACBCA.A.
- (29) In 1519:58r. 'autem' is set DE.FEDEEDC.
- (33) In BL-52359:34v. the first 'Eliud' is set G.GFEFFE.E. In AS:52. 'autem' is set DE.FE.
- (34) In 1519:58r. the first 'Eléazar' is set F.GFED.EFEEC.C. BL-52359:34v. has:

E-li- ud au-tem gé-nu- it E-lí- a- zar.

In PEN:4v. 'autem' is set DEG.G.

(35) In PEN:4v. 'génuit' is set DEG.G.GAB.

(36) In BL-52359:34v. 'Joseph' is set G.FFED. In PEN:5r. 'Maríe' is set A.GAGFE.E.

(37) In PEN:5r. 'Jesus' is set ED.DFGA.

⁹⁵ 1519:58v. has 'Finito evangelium incipiat sacerdos alt avoce in cappa serica in stallo sic *Te Deum*. et cetera ut in psalterio, quod in omnibus festis duplicibus observabitur, alias autem incipitur a sacerdote executor illius officii.'

⁹⁶ 'super', SB:clxxxvii.

⁹⁷ 1519:58v.

⁹⁸ TUS-2:31.

⁹⁹ Missa in gallicantu.

¹⁰⁰ 'In Responsionibus . . . Versiculorum quorumcunque extra tempus Pasche non dicitur *Allelúya*. nisi ad *Verbum caro*. et nisi ad *Dóminus regnávít*. in Dominicis.' (Cf. [49].) *Crede Michi*. [SB:clxxxviii.]

¹⁰¹ 1519:58v.

Notes.

¹⁰² In AS:52. the final 'Allelúya' is set C.CD.D.D. In 1531:30v. a marginal indication appears to be 'Isaie.'

¹⁰³ In 1519:58v. 'etérnum' is set F.DED.DDC.

¹⁰⁴ AS:53. has 'natus est nobis'.

¹⁰⁵ At 'laudántium et' AS:53. 1519:59r. have CE.E.D.C C. The edition follows BL-52359:35r. here. In BL-52359:35r. 'dicéntium' is set C.DE.D.CBA.

¹⁰⁶ In BL-52359:35r. 'Deus' is set AC.BA.

¹⁰⁷ US-II:32.

¹⁰⁸ 1519:59v. has only 'Qui tecum vivit et regnat.'

¹⁰⁹ 1519:59v.

¹¹⁰ 'hanc prosam loco', 1519:59v.

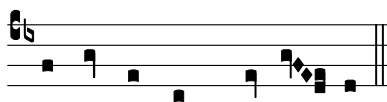
¹¹¹ In 1519:59v. 'venit' is set A.A. 1531:31r. has 'reducere' instead of 'reddere'. 1519:60r. and BL-52359:35v. conclude 'laudes réddant Dómino.' In 1531:31r. the last line is 'grates réddant Dómino'.

A variety of endings are to be found: AS:53:

Be-ne-dí-cant Dómi- no.

BL-52359:35v:

Laudes reddant Dómi- no.

PEN:6:

Be-ne-dí-cant Dómi- no.

¹¹² post principales rectores. 1519:60r.

¹¹³ 1531:31r. indicates 'egrégie' as an alternate for 'ecclesie'. In AS:53. 'grátias' is set E.GFDDE.D; in place of 'instrue' is 'instrúere', set F.ED.DE.D. The various alternate endings are: AS:54:

Ju-bi-lándo grá-ti- as.

BL-52359:35v:

Ju-bi-lándo grá-ti- as.

PEN:6:

1519:60r:

The edition repeats the ending from the previous verse.

¹¹⁴ 1519:60r.

¹¹⁵ This melody is the opening phrase of the Hymn tune 'A solus ortus cárdine'.

¹¹⁶ In festis Duplicibus, et quando Invitatorium est triplex, tunc unum Benedicámus tantum. Et in tribus diebus Nativitatis Domini, qui sunt extra regulam. Et etiam in Die Epiphanie, tunc dicitur Benedicámus [cum Allelúia ad utrasque Vesperas et ad Matutinas (Graduale)] cum cantu \mathfrak{V} . Bálaam, qui est septimus versus Sequentie illius diei. Crede Michi, 1495. [SB:cxcii.]

¹¹⁷ Missa in aurora.

¹¹⁸ 1531:31r. adds ' \mathfrak{V} . Exúrge Dómine.' but this is redundant in view of the indication that follows.

¹¹⁹ AS:54. does not include the \mathfrak{V} . Glória. In BL-52359:36r. 'caro' is set E.D.

¹²⁰ 1531:31v. adds 'magnum.' which is not in the *Vulgate* or in 1519:60v.

¹²¹ 1519:60v.

¹²² 1519:61r.

¹²³ 1519:61r.

¹²⁴ 1519:61r.

¹²⁵ 1519:61r.

¹²⁶ AS:54. shows the simple psalm-tone. AS:54. has a B \flat -clef throughout.

¹²⁷ 1519:61v.

¹²⁸ '*superpelliciis*', 1519:61v.

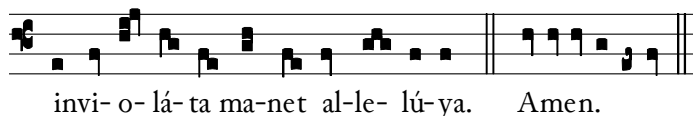
¹²⁹ 1519:61v.

¹³⁰ In 1519:61v. 'prothomártyr' ends DFGFG ; 'Dóminum' is set DFFG.DDCD.D ; a B \flat -clef indicates B \flat at 'caritátis' ; 'exorásti' is set GF.GAG.AB \flat .A ; 'cívibus' ends EF. In BL-52359:36v. 'matyr' is set D.DFGEFE; 'úndique' is set Dc.DEFD.ED; 'Dóminum' is set DFFG.DDC.D; 'orásti' has no flat; 'pópulo' is set AGGFGA.DEFD.ED. BL-52359:36v. has a flat signature at 'collégio'; the melisma at 'collégio' omits the repetition GF near the end. BL-52359:36v. has B \flat throughout the verse; 'purgátos' is set GB \flat .AFC.AGF. In PEN:11v. 'circunfúltus' is set AC.BC.GBCA.AGAGFGA; 'purgátos' is set GA.AB-flatC.GGF.

¹³¹ AS:60. has B \flat from 'Te mundi' through 'brávia'. In 1519:62r. 'vénia' is set G.E.C.

¹³² 1519:62r.

- ¹³³ While the rubric instructs the choir to sing on the vowel 'A' after each versicle, it may rather be appropriate to sing on the final vowel of each versicle in turn. I am grateful to John Hackney for this ingenious interpretation of the rubrics. BL-52359:36v. omits the vocalized passages, suggesting that in some places the prose may have been sung without those melismas. BL-52359:36v. has no flat at 'gloriósa' PEN:11v. has a flat at 'ad'. In AS:60. 'vénia' is set G.E.D.
- ¹³⁴ 1519:62v.
- ¹³⁵ 1519:62v.
- ¹³⁶ *In exemplari in bibliotheca Coll. Exoniensis Oxon. delentur verba 'Stirps Jesse.'* [SB:cxcvi.]
- ¹³⁷ 1519:62v.
- ¹³⁸ 1519:62v.
- ¹³⁹ 1519:62v.
- ¹⁴⁰ 1519:62v. omits 'non.'
- ¹⁴¹ '*Ubi vero altare de beato Stephano non habetur non fiat processio sed tunc dicatur in choro de eo memoria. Ant. Tecum Principátum cum predicto versiculo et oracione. Et tunc nulla fiet memoria de sancta Maria nec abhinc usque in crastinum circuncisionis nisi ubi facta fuerit processio.*' [US-II:33.]
- ¹⁴² AS:55. has no note for 'in'.
- ¹⁴³ In 1519:62v. 'partum' is set FAB_bAA.AG; 'in muliéribus' is set AC AG.AG.F.F.F.
- ¹⁴⁴ The music for this antiphon does not appear at this location in 1519.
- ¹⁴⁵ 1519:63r. indicates psalm-tone VIII.i. In BL-52359:37r. 'virgo' is set DEd.C. BL-52359:37r. has no flats. The flats appear in PEN:8.
- ¹⁴⁶ 1519:63r. has 'gérmis' for 'géneris'. In BL-52359:37r. this antiphon appears a fifth higher. 'omnes' is set Dc.C; 'géneris' is set C.C.ACG.
- ¹⁴⁷ In BL-52359:37v. 'angelórum' is set F.F.DFC.D; 'celo' is set GA.G.
- ¹⁴⁸ In 1519:63r. 'permánsit' is set D.F.FGGF. In BL-52359:37v. 'concépit' is set Dc.EF.D.
- ¹⁴⁹ In BL-52359:37v. the first 'qui te' is set G F.
- ¹⁵⁰ In BL-52359:37v. this antiphon ends as follows, with a Mode II psalm-tone:

- ¹⁵¹ In BL-52359:37v. 'dícite' is set GA.AG.G.
- ¹⁵² No B_b appears in AS:56. AS:56. sets the last syllable of the third 'allelúya' as A, and the penultimate syllable of the fourth 'allelúya' as FF.
- ¹⁵³ Octave of Epiphany, Lauds, Ant. 1.
- ¹⁵⁴ 1519:64r.